

Mooste Vallavalitsus, Mooste, 64616 Mooste, tel: 792 5418

AS K&H, Turu 45 D, 50106 Tartu, tel: 730 8100

Töö nr 1627ÜP07

Arhiivi nr A-1627

Koostaja: Mooste Vallavalitsus

Konsultant: AS K&H

MOOSTE VALLA ÜLDPLANEERING

Tekst ja kaardid

Vallavanem: ..... Ülo Needo

Projektijuht: ..... Aivar Roop

Projektbüroo juhataja: ..... Olev Saago

Projektijuht: ..... Heiki Kalberg

Mooste -Tartu

2009, 2011, 2014, 2017

Eessõna

Käesolev on Mooste valla üldplaneering.

Sisuliselt on tegemist Mooste valla esimese üldplaneeringu koostamisega, mida on 2007. aasta algusest peale koostatud Mooste Vallavalitsuse ja AS K&H vahelise koostööna, milles AS K&H osales konsultandina.

Lahtiseletatult on üldplaneering valla ruumilise arengu kavandamine, mille käigus lepitakse kokku üldistes ruumilise arengu põhimõtetes - kuhu tulevad elamualad, kuhu tootmisalad, missugused maa-alad jäävad põlluharimise ja metsamajandamise tarbeks ning missugused avalikule sektorile, samuti erinevate teede asukohad jms. Üldplaneering määrab üldised maakasutus- ja ehitustingimused Mooste vallas ning on aluseks detailplaneeringute koostamisele. Üldplaneeringuga määratakse tulevased hoonestamiseks sobivad maa-alad, maakasutuse sihtotstarbed ning sellest tulenevad piirangud, nagu kruntide suurused või hoonete üldarhitektuursed nõuded. Samuti loob valla üldplaneering valmisoleku investeeringuteks ja tagab arenguprotsesside järjepideva jätkumise.

Käesolev planeeringulahendus on esitatud seletuskirjas ja kaartidel.

Edukat kasutamist,

Mooste Vallavalitsus ja AS K&H

Sisukord

1.	Sissejuhatus	3
2.	Üldplaneering	4
2.1.	Üldplaneeringu kasutamise põhimõte	4
2.2.	Valla ruumilise arengu põhimõtted	4
2.3.	Kavandatava ruumilise arenguga kaasneda võivate majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste mõjude ning looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamine ja selle alusel säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimuste seadmine	4
2.4.	Maa- ja veealadele üldised kasutamise- ja ehitustingimused	6
2.4.1.	Kasutamistingimuste üldpõhimõtted	6
2.4.2.	Ehitustingimuste üldpõhimõtted	9
2.4.3.	Pere- ja ridaelamumaa (EV)	10
2.4.3.1	Perspektiivne pere- ja ridaelamumaa	10
2.4.3.2	Pere- ja ridaelamumaa kasutamise- ja ehitustingimused	10
2.4.4.	Korterelamumaa (EK)	12
2.4.5.	Maatulundus- ja elamumaa (ME)	12
2.4.5.1	Perspektiivne maatulundus- ja elamumaa	12
2.4.5.2	Maatulundus- ja elamumaa maakasutus- ja ehitustingimused	12
2.4.6.	Tootmismaa (TT) ja laohoone maa (TL)	13
2.4.6.1	Perspektiivne tootmise- ja laohoone maa	13
2.4.6.2	Tootmise- ja laohoone maa maakasutus- ja ehitustingimused	13
2.4.7.	Kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa (B)	14
2.4.7.1	Kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa maakasutus- ja ehitustingimused	14
2.4.8.	Üldkasutatava hoone maa (AA)	14
2.4.8.1	Perspektiivne üldkasutatava hoone maa	15
2.4.8.2	Üldkasutatava hoone maa maakasutus- ja ehitustingimused	15
2.4.9.	Puhke- ja virgestusmaa (PP)	15
2.4.9.1	Perspektiivne puhke- ja virgestusmaa	15
2.4.9.2	Puhke- ja virgestusmaa maakasutus- ja ehitustingimused	16
2.4.10.	Teemaa (LT) ja liiklust korraldava ja teenindava ehitise maa (LE)	16
2.4.10.1	Teemaa ja liiklust korraldava ja teenindava ehitise maa maakasutus- ja ehitustingimused	17
2.4.11.	Põllumajandusmaa (MP) ja metsamajandusmaa (MM)	17
2.4.11.1	Põllumajandus- ja metsamajandusmaa maakasutus- ja ehitustingimused	17
2.4.12.	Jäätmekäitluse maa (OJ) ja tehnoehitise maa (OT)	19
2.4.12.1	Olemasolev jäätmekäitluse ja tehnoehitise maa	19
2.4.12.2	Planeeritud jäätmekäitluse ja tehnoehitise maa	19
2.4.12.3	Jäätmekäitluse ja tehnoehitise maa maakasutus- ja ehitustingimused	19
2.4.13.	Mäetööstusmaa (TM)	20
2.4.13.1	Mäetööstusmaa maakasutus- ja ehitustingimused:	20
2.4.14.	Kalmistumaa (K)	20
2.5.	Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud	21
2.6.	Maareformi seaduse tähenduses tiheasustusega alad	23
2.7.	Väärtuslikud põllumaad	23
2.8.	Väärtuslikud maastikud, miljööväärtuslikud hoonestusalad, maastiku üksikelemendid ja looduskooslused	24
2.8.1.	Väärtuslikud maastikud	24
2.8.2.	Miljööväärtuslikud hoonestusalad	26

2.8.2.1	Täiendavad ehitustegevuse ja maakasutuse tingimused Rasina asundusküla miljöövärtuslikul alal _____	26
2.8.2.2	Täiendavad ehitustegevuse ja maakasutuse tingimused Mooste mõisakompleksi miljöövärtuslikul alal _____	27
2.9.	Roheline võrgustik _____	29
2.10.	Puhke- ja virgestusalad _____	30
2.10.1.	Looduse õpperajad, matkarajad, suusarajad, jalgrattarajad _____	31
2.10.2.	Vaatamisväärused _____	31
2.10.3.	Teadaolevad supluskohad, mida rohkem kasutatakse _____	32
2.10.4.	Telkimis- ja piknikukohad _____	32
2.10.5.	Vabaõhuürituste korraldamise kohad _____	32
2.10.6.	Mälestuskivid _____	32
2.10.7.	Siseürituste korraldamise kohad _____	32
2.10.8.	Majutus, toitlustus ja vaba aeg _____	32
2.11.	Muinsuskaitse _____	33
2.11.1.	Väljavõte seadusest _____	33
2.11.2.	Kinnismälestised Mooste vallas _____	34
2.12.	Ranna ja kalda piiranguvööndi ja ehituskeeluvööndi täpsustamine _____	36
2.13.	Looduskaitsealad, kaitstavad looduse üksikobjektid, kaitsealused liigid ja kaitsealused püsielukohad _____	38
2.14.	Teede asukoht ning liikluskorralduse üldised põhimõtted _____	40
2.14.1.	Üldpõhimõtted _____	40
2.14.2.	Riigimaanteed _____	41
2.14.2.1.	Riigimaanteed Mooste vallas _____	41
2.14.2.2.	Tugi- ja kõrvalmaanteed _____	42
2.14.3.	Kohalikud teed ja tänavad _____	43
2.14.4.	Erateed _____	46
2.14.5.	Metsateed _____	49
2.15.	Eraõigusliku isiku maal asuva tee avalikult kasutatavaks teeks määramine _____	49
2.16.	Põhiliste tehnovõrkude ja tehnorajatiste asukoht _____	50
2.16.1.	Üldosa _____	50
2.16.2.	Elektrivõrk _____	50
2.16.3.	Veevõrk _____	51
2.16.4.	Tuletõrjevõrk _____	52
2.16.5.	Reoveekanaliseerimisvõrk, puhastid _____	53
2.16.6.	Drenaaži- ja sademeveekanaliseerimine _____	53
2.16.7.	Kaugküttevõrk _____	53
2.16.8.	Maaparandusvõrk _____	54
2.16.9.	Gaasivõrk _____	54
2.17.	Üldised riigikaitsealised vajadused _____	54
2.18.	Muud seadustest ja teistest õigusaktidest tulenevad maakasutus- ja ehitustingimused _____	54
2.19.	Maakonnaplaneeringu muutmise _____	55
2.20.	Üldplaneeringu rakendumine _____	55
2.21.	Jätkuprojektid _____	55
3.	Kaardid _____	57

1. Sissejuhatus

Mooste valla üldplaneering on koostatud vastavalt „Planeerimisseadusele”, mille järgi koostatakse üldplaneering kogu linna või valla territooriumi või selle osade kohta. Antud üldplaneering on koostatud kogu Mooste valla haldusterritooriumi kohta.

Üldplaneering on ühiskondlik kokkulepe, mille eesmärgiks on määratleda valla ruumilise arengu põhimõtted, täpsustada maakasutus- ja ehitustingimusi ning reguleerida arendustegevust valla administratiivpiirides. Üldplaneeringu koostamisel on leitud parimad sobivad lahendused säästva ja tasakaalustatud arengu tagamiseks. Üldplaneeringu koostamisel on arvestatud keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemustega, mille alusel on tehtud muudatusi planeeringulahenduses.

Mooste valla üldplaneeringu kehtestatav osa koosneb tekstist ja kaartidest. Planeeringu lisades on planeeringuga koostamisega seonduv dokumentatsioon ning üldplaneeringu koostamise käigus täpsustatud Mooste valla üldülevaade.

Üldplaneeringu kehtestatav tekst on tavalises kirjas, selgitav-kommenteeriv tekst kaldkirjas.

Üldplaneeringu koostamisel osalesid vallavalitsuse töötajad, vallavolikogu liikmed ning kohalikud elanikud. Töötati välja piirkondade arenguvajadused, mis said aluseks funktsionaalsele tzoneerimisele.

Üldplaneeringu koostamisega tegeles töörühm koosseisus:

- Ülo Needo – Mooste vallavanem;
- Aivar Roop – Mooste valla arendusspetsialist;
- Valdur Paats – Mooste vallavolikogu keskkonna ja planeeringute komisjoni esimees;
- Raivo Kangron – Mooste vallavolikogu keskkonna ja planeeringute komisjoni liige;
- Marika Saks – Põlva Maavalitsuse planeeringute peaspetsialist;
- Heiki Kalberg – AS K&H projektijuht.

2. Üldplaneering

2.1. Üldplaneeringu kasutamise põhimõte

Valla üldplaneering on aluseks detailplaneeringute, maakorralduslike tööde ja projekteerimistöde tegemisel. Üldplaneering on koostatud mõõtkavas 1:20000. Detailplaneeringut, mis on tavaliselt mõõtkavas 1:500...1:1000, koostades tuleb arvestada, et üldplaneeringus esitatud objekte ei saa üks-ühele üle võtta – planeeringu mõõtkavast ja üldistusastmest tulenevalt võivad nii joon- kui punktobjektide asukohad olla ebatäpsed. Detailplaneeringuga/ehitusprojektiga tuleb täpsustada planeeritavate objektide asukohta. Samuti tuleb detailplaneeringuga täpsustada teede ja tehnovõrkude asukohti arvestades samas naabermaaaladega.

2.2. Valla ruumilise arengu põhimõtted

Mooste valla ruumilise arengu põhimõteteks on:

- kaasaegne ajalugu väärtustav inimsõbralik elukeskkond;
- väljakujunenud asustusstruktuuri säilitamine ja parendamine, olemasolevate elamute maksimaalne ära kasutamine;
- väljakujunenud keskuste arendamine ja osaline laiendamine;
- olemasolevat infrastruktuuri maksimaalselt ära kasutav maakasutus ja hoonestus;
- väärtusliku metsa- ja põllumaa ning maastike säilitamine ja väärtustamine ning sihtotstarbeline kasutamine.

2.3. Kavandatava ruumilise arenguga kaasnedavad võivad majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste mõjude ning looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamine ja selle alusel säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimuste seadmine

Valla arengut planeerides tuleb aluseks võtta erinevate faktorite koosmõju ning selle alusel leida sobiv maakasutus erinevatele maa-aladele. Tootmis- ja ärimaa on otstarbekas planeerida suuremate teede äärde, arvestades ohutu juurdepääsu tagamisega, kus on suurem keskkonnasaaste ning mis pole seetõttu sobilik elamiseks ega põllumajanduse arendamiseks. Uusi hoonestusalasid, kui võimalik, tuleb arendada olemasolevate hoonestusalade lähikonnas, et neid oleks võimalik ühendada

tehnovõrkudega (vesi, reoveekanaliseerimine, elekter). Inimeste parema liikumise tagamiseks on vajalik tagada elanike huvidele vastav bussühendus ning võimalused jalgrattaga liiklemiseks.

Uued elamualad peavad vahelduma põldude ja metsadega, et liigendatud maastik mõjuks inimestele emotsionaalselt positiivselt ning ühtlasi jätkaks võimaluse ka roheline võrgustiku toimimiseks. Kompaktse hoonestusega alade rajamine on lubatud vaid olemasolevate keskuste vahetus naabruses. Maksimaalselt tuleb säilitada metsamaad ja väärtuslikku põllumaad, eriti seda, kus on toimiv maaparandussüsteem. Arvestada tuleb valla tähtsust Tartu linna rekreatsioonialana, samuti tuleb arvestada ka valda juurdetulevate elanike puhkevajadustega.

Üldised keskkonnavalused tingimused:

- tagada pidev metsade hooldamine ning vältida metsaaluste prügi maha paneku kohtade tekkimist;
- vältida arendustegevuse laiendamist metsaaladele ning täiendavat raadamist ehitustegevuse eesmärgil;
- uute elamu-, ettevõtlus- ja ühiskondlike alade arendamisel ja planeerimisel taotleda puhta looduskeskkonna maksimaalset võimalikku säilitamist (sh rohevõrgustiku puutumatus tagamine);
- ettevõtlusaladel (sh tootmistegevuses) kasutada vett säästvaid tehnoloogiad, et vältida põhjavee liigtarbimist;
- mitte suunata reoaineid valla territooriumile jäävatesse seis- ja vooluveekogudesse;
- suure keskkonnavõimega ettevõtete rajamise puhul on vajalik rakendada reovee eelpuhastust (lokaalsed reoveepuhastuslahendid) enne reovee ühiskanalisatsiooni laskmist;
- pinna- ja põhjavee saastumise vältimiseks on oluline tootmisaladele rajada kõvakattega territooriumid, et vältida mahavalgunud reostuse pinnasesse infiltreerumist (luua drenaažisüsteem reostuse kogumiseks);
- sõnnikukäitlemisel põllumajanduslikus tootmises tuleb tagada keskkonnavõimega nõuete täitmine ja arvestada võimaliku vee, õhu vms reostuse tekkimise ohtudega;
- põllumaade (sh väärtuslike põllumaade) sihtotstarbelisel kasutamisel vältida liigset väetiste kasutamist, mis võib põhjustada lähedalasuvate veekogude eutrofeerumist ning pinnasereostust;

- korrastatud maastikupildi ning visuaalse miljöö säilimise nimel tuleb niita põllupeenraid ning hetkel aktiivsest põllumajanduslikust kasutusest väljas olevaid alasid;
- uuendada Mooste valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava 2006-2018 ning viia see vastavusse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadusega;
- pidada kinni olemasolevast asustusstruktuurist ning vältida keskkonda mittedsobivate ehitiste rajamist;
- Hullumäe karjääri ala kasutuse jätkamisel Kaitseliidu laskealana on vajalik koostada detailplaneering ning kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise vajadust;
- kergliiklusteede arendamisega koos on soovitatav arendada ka tänavavalgustust;
- turismimajanduse arendamisel arvestada väärtuslike maastike ja looduslike vaatamisväärsuste koormustaluvusega, et ei ületataks objektide taluvuspiiri;
- looduslikult ning ajaloolis- arhitektuuriliselt kõrge väärtusega aladel on soovitatav arengusuund puhkemajanduslik teenindus (majutus, toitlustus);
- avalikult kasutatavatel puhkealadel ja looduslikel aladel tagada inimeste organiseeritud liikumine, vähendades seeläbi tallamist ja looduskeskkonna prahistamist;
- avalike supluskohtade, puhkealade, telkimis- ja lõkkeplatside juurde viivad teed peavad olema avaliku kasutusega ning lahendatud peab olema parkimine ning jäätmekäitlus;
- looduslikele matka-, puhke-, õppe- ja suusaradadele tuleb tagada juurdepääs, lahendada parkimine, mis muutub aktuaalseks turismi laienemise korral ning võimalusel rajada jalgrattaparklad;
- ohtlike veoste transpordil tuleb veose transportijal järgida ennetusmeetmeid. Mooste valla suurima liiklussagedusega maanteedel, tugimaanteedel 45 Tartu-Räpina-Värskas ja 62 Kanepi-Leevaku oli 2007.aasta loenduse andmetel liiklussagedus vastavalt 1200 ja 640 autot ööpäevas.

2.4. Maa- ja veealadele üldised kasutamise- ja ehitustingimused

2.4.1. Kasutamistingimuste üldpõhimõtted

Detailplaneeringu koostamise kohustusega aladel ja juhtudel on üldplaneering detailplaneeringu koostamise aluseks – detailplaneeringut koostades peab järgima üldplaneeringus vastava maa-ala kohta esitatud kasutamistingimusi. Väljaspool

detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid on üldplaneering aluseks maakorraldusele ja projekteerimistingimuste väljastamisele.

Üldplaneeringuga on määratud maa-alade peamised kasutusotstarbed, mis tähendab, et maa-ala on lubatud kasutusele võtta üldplaneeringus esitatud maakasutuse sihtotstarbega. Vastavalt vajadusele võivad olla ka teenindavad ehitised ja rajatised (teed ja tehnovõrgud) vastava vajaliku sihtotstarbega.

Kasutusotstarbe määramine ei tähenda maa-ala automaatset teisel eesmärgil kasutuselevõttu või maakasutuse sihtotstarbe muutust võrreldes senise kasutusega. Maaomanik saab maad edasi kasutada selle praegusel sihtotstarbel seni, kuni ta seda soovib. Katastriüksuse sihtotstarbe määrab või muudab kohalik omavalitsus vastavalt maakatastriseadusele. Detailplaneeringu koostamise kohustuse korral määratakse katastriüksuse sihtotstarve kehtestatud detailplaneeringu alusel. Detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumise korral määrab kohalik omavalitsus katastriüksuse sihtotstarbe üldplaneeringu alusel. Kohaliku omavalitsuse otsus on aluseks katastripidajale muudatuste fikseerimiseks maakatastris.

Näiteks saab elamumaaks planeeritud maale teha detailplaneeringu, seejärel maa-ala kruntida, pärast kohaliku omavalitsuse otsust muudatused maakatastris registreerida ning siis maa elamukruntidena müüa.

Detailplaneeringu koostamisel tuleb ühtse ja hästifunktsioneeriva terviku saavutamise eesmärgil planeeringuala mõjupiirkond läbi lahendada, vajadusel kaasata planeeringusse ka mõjupiirkonnas olev maa ning reguleerida sealne maakasutus. Tuleb järgida, et detailplaneeringu koostamisel arvestataks varem väljakujunenud põhimõtteid.

Detailplaneeringu koostamisel peab vähemalt 60% planeeritavast maa-alast saama üldplaneeringuga määratud peamise sihtotstarbe. Sel juhul loetakse detailplaneering koostatuks vastavuses kehtestatud üldplaneeringuga. Kasutusotstarbed on esitatud üldplaneeringu põhikaardil (kaart 1) ja seletuskirjas. Erinevate kasutamistingimuste põhimõtted on toodud allpool, kõiki neid tuleb järgida detailplaneeringu koostamisel. Detailplaneeringu koostamise käigus tuleb määrata krundile vähemalt 60% ulatuses peamine sihtotstarve, ülejäänud osas võib põhjendatud vajadusel määrata krundile kuni 2 sihtotstarvet, mis täpsustatakse katastriüksuse moodustamise käigus.

Kui detailplaneeringu algatamisel on näha, et see võib kaasa tuua üldplaneeringu muutmise ettepaneku, saab sellist detailplaneeringut reeglina algatada vaid suure avaliku huvi korral.

Juhul, kui üldplaneeringus esitatud tingimusi detailplaneeringu koostamise käigus ei täideta, on tegemist üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga, mida tuleb ka

vastavalt menetleda. Juhul, kui koostatakse üldplaneeringut muutev detailplaneering, tuleb planeeritava maakasutuse kavandamisel järgida üldplaneeringus vastavale (detailplaneeringuga kavandatavale) maakasutusele esitatud nõudeid. Maakasutuse sihtotstarvete määramisel on arvestatud Vabariigi Valitsuse 23. 10. 2008. a määrusega nr 155 „Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord“. Juhul, kui eespool nimetatud määrus muutub üldplaneeringu kehtimise ajal, võib vastavalt tekkinud muudatusele teha, järgides üldplaneeringus esitatud põhimõtteid, ka muudatusi sihtotstarvete määramisel. Maakasutusele piiranguid seades tuleb arvestada, et ei piirataks vastava maatüki kasutust vastavalt olemasolevale ja/või üldplaneeringuga planeeritule ilma maaomaniku nõusolekuta. Detailplaneeringu koostamisel tuleb jälgida, et oleks tagatud juurdepääs ka maaüksustele, mis asuvad planeeritava ala ligiduses ning millele ei ole võimalik juurdepääsu rajada ilma planeeritavat ala läbimata.

Kasutamistingimuste määramisel on omavalitsus seadnud tulenevalt asustust suunavatest mõjudest prioriteetseks võimalikult suure tegutsemisvabaduse arendajatele, määrates vaid üldfunktsioonid. Üldfunktsioonid on jagatud põhimõttel elamine-töötamine-liikumine-loodus. Peamise üldfunktsiooni kõrval tuleb sageli tagada ka teiste funktsioonide täitmine samal alal - nt on tarvis moodustada infrastruktuuri tarbeks transpordimaa ja tootmismaa sihtotstarbega maaüksusi, elamupiirkondadesse nt sotsiaalmaa ja ärimaa sihtotstarbega maaüksus, puhkealad elamupiirkondades ja kompensatsioonialad tootmis- ja ärimaa puhvrites täidavad ühtlasi looduse funktsiooni. Maa-alade täpsed kasutamistingimused tuleb määrata detailplaneeringu koostamise käigus. Juhul, kui planeeritakse üldplaneeringust erinevat maakasutust, tuleb ikkagi kinni pidada kavandatavale maakasutusele esitatud nõuetest. Maakasutusele piiranguid seades tuleb kinni pidada olemasolevast ja/või üldplaneeringuga kavandatavast maakasutusest. Nt kui kavandatakse põllumaale, millele ei ole üldplaneeringuga kavandatud sihtotstarvet, mis annab õiguse ehitiste püstitamiseks, kanalisatsiooniehitise kuja, siis ei ole see põllumaa kitsendamine, kuna nimetatud kuja ei takista maa sihtotstarbelist kasutamist (põlluharimist). Kõigile maaüksustele tuleb tagada juurdepääs. Kuna kruntide asukoht, kuju ja teede projekteerimisnormid ei ole sellises vastavuses, et igalt krundilt oleks väljapääs avalikult kasutatavale teele, siis tuleb sageli lahendada juurdepääs mitme krundi peale ühiselt. Sellistel juhtudel tuleb juba detailplaneeringu koostamise käigus arvestada piirkonnale juurdepääsemise erinevate võimalustega. Planeeringuala mõjupiirkonna läbi lahendamise nõue on vajalik, et tekiks ühtne ruum koos sinna juurde kuuluva infrastruktuuri ja teenindusasutustega (tehnovõrgud, teed, võimalikud ühissõiduki peatused, eriliigiliste

jäätmete jäätmekäitluskohad, mänguväljakud jms). Olemasolevate hoonete vahele ehitamiseks või kehtiva detailplaneeringu osaliseks muutmiseks ei ole tarvis planeerida kogu ala, kuna varem on paika pandud üldisemad põhimõtted piirkonda ehitamiseks, mida töö käigus arvestatakse.

Kalda piiranguvööndisse krundi moodustamisel tuleb üldjuhul tagada piirkonnas juurdepääs kallasrajale. *Maa-ala kruntideks jagamisel tuleb tagada juurdepääs kallasrajale – ei tohi tekkida olukorda, kus kallasrajale pääs on väga suurte vahemaade tagant.*

Maavaldaja ei tohi oma tegevusega takistada veevoolu maaparandussüsteemis ega tegeleda muu tegevusega, mis võib tekitada kahju teistele maavaldajatele. Maaparandussüsteemi omanik või isik, kes õigussuhte alusel kasutab maaparandussüsteemi oma valduses oleval kinnisasjal, peab maaparandussüsteemi ja selle maa-ala kasutamisel tegema vajalikke maaparandustöid, et maaparandussüsteem selle kasutamise kestel vastaks Maaparandusseaduse § 4 lõigetes 1 ja 2 esitatud nõuetele (Maaparandusseadus § 45 lõige 2).

Maaparandussüsteemi maa-ala siht- või kasutusotstarvet (edaspidi maakasutus) võib muuta Põlva Maaparandusbüroo eelneva kooskõlastuse alusel. Kinnisasja, millel paikneb maaparandussüsteem, võib ümber kruntida, jagada, ühendada, liita või eraldada (edaspidi maakorraldustoiming) Põlva Maaparandusbüroo eelneva kooskõlastuse alusel.

2.4.2. Ehitustingimuste üldpõhimõtted

Üldplaneeringuga on määratud maa-alade peamised ehitustingimused vastavalt maakasutuse sihtotstarbele, mis tähendab, et detailplaneeringu koostamise korral peab vastaval maa-alal järgima üldplaneeringus esitatud põhimõtteid. Ehitustingimused on esitatud üldplaneeringu põhikaardil ja seletuskirjas. Kõigile maa-aladele ehitamisel tuleb ehitada avaliku tee ja/või veekogu poole hoone esinduslik külg. Hoonestusala määramisel kompaktset hoonestatud või hoonestatavatel aladel tuleb arvestada reaalse hoone suuruse ja kõrgustega, et tänavatel tekiks ühtlane rütm, vajadusel tuleb kasutada kohustusliku ehitusjoone nõuet. Hoonestusalasid ei tohi määrata põhimõttel, et mida suurem hoonestusala, seda parem – ehitatavad hooned peavad oma suuruse kõrguse ja asukohaga moodustama ruumilise terviku. Detailplaneeringu koostamisel tuleb lisaks suurimale lubatud hoone kõrgusele määrata ka vähim lubatud hoone kõrgus. Detailplaneeringu koostamisel tuleb lisaks suurimale lubatud ehitusalusele pinnale määrata ka vähim lubatud ehitusalune pind. Eespool nimetatud nõuded on vajalikud, et vältida ühtsel ehituspiirkonnal liialt erinevate hoonete ehitamist, mis vähendaks piirkonna arhitektuurset väärtust. Hoonestamisega ei tohi tekkida

olukorda, kus looduses tekib tühja vahekrundi efekt – kuna üks maaomanik on ehitanud väikse hoone suure krundi serva, siis tundub, et ehitamisel on üks maja vahele jäänud. Maaparandussüsteemiga maa-alale ehitades tuleb tagada nii ehitise alla jääval kinnisasjal kui ka naaberkinnisasjadel paikneva maaparandussüsteemi toimimine. Maaparandussüsteemi maa-alale ja kraavile kavandatava mõne muu ehitise ehitusprojekt ja ühiseesvoolu katselõigu veetaseme reguleerimise kavatsus tuleb kooskõlastada Põlva Maaparandusbürooga. Keskkonnamõju strateegilise hindamise vajaduse otsustab vallavalitsus igal üksikjuhul eraldi. Maa-ala hoonestamisel puhkepiirkonna läheduses tuleb silmas pidada ümbritseva miljööga sobivust – maksimaalne korruselisus, kõrge säilitatava või rajatava haljastuse osatähtsus jms. Ehitise püstitamisel tuleb tagada tuleohutus ja kindlustada siseministri 08.09.2000.a määruse nr 55 „Tuleohutuse üldnõuded“ ja Vabariigi Valitsuse 27.10.2004.a. määruse nr 315 „Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded“ nõuete järgimine.

2.4.3. Pere- ja ridaelamumaa (EV)

Pere- ja ridaelamumaale võib ehitada ühepereelamuid, kaksikelamuid ja ridaelamuid. Üldplaneeringuga ei muudeta oluliselt ajalooliselt väljakujunenud asustusmustrit ning pere- ja ridaelamumaadeks sobivate alade planeerimisel on arvestatud olemasolevate elamupiirkondadega ja infrastruktuuri paiknemisega.

Pere- ja ridaelamumaa juhtfunktsiooniga maa-alale võib määrata järgmisi katastri maakasutuse sihtotstarbeid:

- väikeelamumaa;
- üldmaa.

2.4.3.1 Perspektiivne pere- ja ridaelamumaa

Perspektiivne pere- ja ridaelamumaa on planeeritud järgmistesse piirkondadesse:

- Mooste aleviku äärealad (nn õunaaed, Mooste järve tagune piirkond jne);
- Rasina küla äärealadel: küla lõunaosas Himmaste- Rasina kõrvalmaanteest ida pool ja küla loodeosas Hammaste- Rasina kõrvalmaanteest lõuna pool;
- Kauksi külas.

2.4.3.2 Pere- ja ridaelamumaa kasutamise- ja ehitustingimused

Tingimused detailplaneeringu koostamiseks või projekteerimistingimuste väljastamiseks:

- minimaalne moodustatava krundi suurus Mooste aleviku piirkonnas on 2000 m², väljaspool Mooste aleviku piirkonda 3000 m²;

- pere- ja ridaelamumaa maa-ala detailplaneeringu koostamise käigus tuleb vähemalt 10% planeeritavast maast kavandada piirkonda teenindavaks üldmaaks (üldmaa alla ei kuulu piirkonda teenindavad teed ja tänavamaa), millele on õigus pääseda kõigil piirkonna elanikel. *Üldmaa on vajalik inimeste, eriti laste, sotsiaalseks läbikäimiseks ja tervislike eluviiside harrastamiseks. Üldmaa edaspidine omand ja hooldamine tuleb kokku leppida detailplaneeringu koostamise käigus enne detailplaneeringu kehtestamist;*
  - vähemalt 10% planeeritud pere- ja ridaelamumaa kruntide pindalast tuleb täis istutada kõrghaljastust. Kõrghaljastuse protsent näitab täiskasvanud puude võra projektsiooni osakaalu krundi kogu pindalast. *Kõrghaljastuse nõue on vajalik inimväärsema elukeskkonna tekitamiseks, millest peavad osa võtma kõik piirkonna elanikud. Tuleb vältida olukorda, kus mõned inimesed elavad vaid naabrite välisruumi arvel;*
  - detailplaneeringut koostades tuleb järgida kohaliku maastiku mustrit, tuleb arvestada vaadetega planeeringualalt ja planeeringualale;
  - detailplaneeringus pere- ja ridaelamumaale tänavavõrgustikku planeerides tuleb tagada kergliiklusteede ühendused naabermaa-aladega. *Naabermaa-aladega kergliiklusteede ühendused on vajalikud samuti selleks, et oleks tagatud inimeste, sh eriti laste, vaba pääs tulevastele elamualadele – tupiktänavatega asumis võib tekkida oht, et kavandatakse sellised teed, kus nähtavale krundile pääsemiseks tuleb läbida mitusada meetrit;*
  - detailplaneeringut koostades tuleb anda piirkonnale ühtsed sobivad ehitustingimused;
  - parkimine tuleb lahendada krundil;
  - pere- ja ridaelamumaa maale võib planeerida elamut/ elamuid, mis on kuni kahe täiskorrusega (lubatud on lisaks ärklikorrus) kuni 9 m kõrgused. Detailplaneeringu kohustusega alal tuleb detailplaneeringu koostamise käigus anda tekkivatele tervikaladele sarnane arhitektuurne ilme. Pere- ja ridaelamumaal ei tohi suurim lubatud hoonealune pind olla suurem kui 15% krundi pindalast;
- elamumaal lubatakse arendada ärimaa kõrvalfunktsiooni puhkemajandusliku teeninduse eesmärgil, et elavdada piirkonna turismimajandust ning parandada majutuse ja toitlustamise võimalusi. Elamumaal ärimaa kõrvalfunktsiooni arendamine ei tohi kahjustada ümberkaudsete elanike huve ja sellest tulenevad keskkonnamõjud (liiklusrüü, heitgaasid) ei tohi avaldada negatiivset mõju. Vajadusel on lubatud määrata vastav maakasutuse sihtotstarve.

2.4.4. Korterelamumaa (EK)

Mooste alevikus on neli korterelamut, rohkem korterelamuid vallas ei ole.

Korterelamumaa juhtfunktsiooniga maa-alale võib määrata järgmist katastri maakasutuse sihtotstarvet:

- korruselamumaa.

Üldplaneeringuga korterelamu juhtfunktsiooniga alasid juurde ei planeerita.

2.4.5. Maatulundus- ja elamumaa (ME)

Maatulundus- ja elamumaale võib ehitada ühepereelamuid ja põllu- ning metsamajanduseks vajalikke hooneid.

Maatulundus- ja elamumaa kasutusotstarbega maa-alale võib määrata järgmisi katastri maakasutuse sihtotstarbeid:

- väikeelamumaa;
- maatulundusmaa.

2.4.5.1 Perspektiivne maatulundus- ja elamumaa

Perspektiivne maatulundus- ja elamumaa on planeeritud Rasina küla äärealale.

2.4.5.2 Maatulundus- ja elamumaa maakasutus- ja ehitustingimused

Tingimused detailplaneeringu koostamiseks või projekteerimistingimuste väljastamiseks maatulundus- ja elamumaal:

- minimaalne krundi suurus on üldjuhul 2 ha ja laius vähemalt 50 m;
- detailplaneeringut koostades tuleb järgida kohaliku maastiku mustrit, tuleb arvestada vaadetega planeeringualalt ja planeeringualale;
- detailplaneeringut koostades tuleb anda piirkonnale ühtsed sobivad ehitustingimused;
- parkimine tuleb lahendada krundil;
- maatulundus- ja elamumaa sihtotstarbega maale võib planeerida elamut/ elamuid ja põllu- ning metsamajanduseks, mis on kuni kahe täiskorrusega (lubatud on lisaks ärklikorrus) kuni 9 m kõrgused;
- elamumaal lubatakse arendada ärimaa kõrvalfunktsiooni puhkemajandusliku teeninduse eesmärgil, et elavdada piirkonna turismimajandust ning parandada majutuse ja toitlustamise võimalusi. Elamumaal ärimaa kõrvalfunktsiooni arendamine ei tohi kahjustada ümberkaudsete elanike huve ja sellest tulenevad keskkonnamõjud (liiklusrünnak, heitgaasid) ei tohi avaldada negatiivset mõju. Vajadusel on lubatud määrata vastav maakasutuse sihtotstarve.

2.4.6. Tootmismaa (TT) ja laohoone maa (TL)

Tootmismaana ja laohoone maana on mõeldud tootmisega seotud hoonete, neid teenindavate abihoonete ja rajatiste maad; samuti ladude ja transpordiettevõtete (eelkõige transpordikoormusest tulenevate keskkonnamõtjude tõttu) maad.

Tootmismaa ja laohoone maa juhtfunktsiooniga maa-alale võib määrata tootmismaa katastri maakasutuse sihtotstarbe.

Üldplaneeringu käigus säilitatakse olemasolevad tootmis- ja laohoone maad. Täiendavad maad planeeritakse eelkõige olemasolevate tootmishoonete lähipiirkondadesse, kasutades ära olemasolevat infrastruktuuri.

2.4.6.1 Perspektiivne tootmis- ja laohoone maa

Üldplaneeringuga planeeritakse täiendavad tootmis- ja laohoonete maad järgmistesse piirkondadesse:

- Mooste aleviku olemasolevate tootmishoonetega piirneval alal;
- Kauksi küla olemasolevate tootmishoonetega piirneval alal;
- Rasina küla olemasolevate tootmishoonetega piirneval alal.

2.4.6.2 Tootmis- ja laohoone maa maakasutus- ja ehitustingimused

Tingimused detailplaneeringu koostamiseks või projekteerimistingimuste väljastamiseks tootmismaadel:

- juhul, kui tootmis- ja laohoone maa arendamine võib endaga kaasa tuua hoonest või krundilt väljuvat negatiivset keskkonnamõju, tuleb detailplaneeringuga paralleelselt teostada keskkonnamõju strateegiline hindamine. Keskkonnamõju strateegilise hindamise vajaduse üle otsustab juhtudel, mis ei ole õigusaktidega määratud, vallavalitsus;
- tootmis- ja laohoone maa detailplaneering tuleb kooskõlastada maakonna keskkonnateenistusega;
- detailplaneeringuga tuleb lahendada parkimine krundisisest vastavalt kehtivale parkimishormile;
- vähemalt 15% planeeritud tootmis- ja laohoone maa krundi pindalast tuleb haljastada;
- vähemalt 2/3 haljastatavast alast, see on 10% planeeritud tootmis- ja laohoone maa krundi pindalast, tuleb täis istutada kõrghaljastust. Kõrghaljastuse nõue on vajalik nii töökeskkonna parandamiseks kui ka tootmisest tulenevate võimalike negatiivsete keskkonnamõtjude leevendamiseks;

- kui tootmis- ja laohoone maa piirneb elamu- või sotsiaalmaaga, tuleb elamu- või sotsiaalmaa poolsesse külge kavandada kõrghaljastus;
- tootmis- ja laohoone maa ei ole lubatud kavandada tegevust, mis eraldab üldplaneeringuga ja/või detailplaneeringuga planeeritud elamumaale ja/või sotsiaalmaale gaasi, suitsu, auru, lõhna, tahma, soojust, müra, põrutust või muud seesugust negatiivset mõjutust kui see kahjustab oluliselt nimetatud ala sihtotstarbelist kasutamist või on vastuolus keskkonnakaitse nõuetega.

Juhul, kui tootmis- ja laohoone maa kavandatakse tegevust, mis näiteks eraldab rohkem müra, kui on lubatud elumupiirkonnas, siis tuleb see mürarikas tegevus paigutada asukohta, kust ta ei levita üldplaneeringuga planeeritud elamualale rohkem müra, kui on elamualal lubatud. Kahjuliku mõju tekitaja peab ise leevendama mõju, mitte takistama sellega teiste isikute üldplaneeringuga kooskõlas olevat tegevust.

2.4.7. Kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa (B)

Majutus-, büroo-, kaubandus-, toitlustus- ja teenindusotstarbeliste ehitiste maa maakasutuse juhtfunktsioon on kaubandus-, teenindus- ja büroohonemaa.

Kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa juhtfunktsiooniga maa-alale võib määrata ärimaa katastri maakasutuse sihtotstarbe.

Üldplaneeringuga ei kavandata täiendavat kaubandus-, teenindus- ja büroohonete maad, samas on väikeettevõtluse arendamiseks lubatud teenindusfunktsioon ja vajadusel vastav maakasutuse sihtotstarve pere- ja ridaelamumaal ning maatulundus- ja elamumaal.

2.4.7.1 Kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa maakasutus- ja ehitustingimused

Tingimused detailplaneeringu koostamiseks või projekteerimistingimuste väljastamiseks kaubandus-, teenindus- ja büroohonemaal:

- säilitatakse kõik olemasolevad kaubandus-, teenindus- ja büroohonemaad;
- vähemalt 15% planeeritud krundi pindalast tuleb haljastada;
- ehitised peavad sobima ümbruskonna arhitektuuriga;
- parkimine tuleb lahendada krundisiseselt vastavalt parkimisnormidele.

2.4.8. Üldkasutatava hoone maa (AA)

Üldkasutatava hoone maa-alale võib määrata järgmisi katastri maakasutuse sihtotstarbeid:

- ühiskondlike hoonete maa;
- üldmaa.

Olemasolevad üldkasutatava hoone maad on üldplaneeringus kavandatud säilitada.

2.4.8.1 Perspektiivne üldkasutatava hoone maa

Üldplaneeringuga on kavandatud üldkasutatava hoone maana lisaks olemasolevatele järgmiste objektide rajamiseks ettenähtud maa-alad:

- Rasina külakeskus;
- Kauksi Põhikooli spordi- ja puhkeala.

2.4.8.2 Üldkasutatava hoone maa maakasutus- ja ehitustingimused

Tingimused detailplaneeringu koostamiseks või projekteerimistingimuste väljastamiseks üldkasutatava hoone maal:

- maa-ala konkreetne kasutus tuleb täpsustada detailplaneeringu algatamise staadiumis, millest lähtuvalt tuleb lahendada parkimine vastavalt kehtivale parkimishormile;
- elamualasse jäävate üldkasutatavate hoonete maa arendamisel tuleb tähelepanu pöörata kergliiklusesõbraliku liiklusskeemi väljatöötamisele ja liiklusohutusele;
- elamualasse kavandatava üldkasutatava hoone maa arendamine ei tohi halvendada kogu elamuala elukvaliteeti;
- vähemalt 15% planeeritud üldkasutatava hoone maa krundi pindalast tuleb haljastada;
- vähemalt 2/3 haljastatavast alast, see on 10% planeeritud üldkasutatava hoone maa krundi pindalast, tuleb täis istutada kõrghaljastust. Kõrghaljastuse nõue on vajalik inimväärsema keskkonna tekitamiseks.

2.4.9. Puhke- ja virgestusmaa (PP)

Puhke- ja virgestusmaa on käesoleva üldplaneeringu mõistes spordi-, kultuuri- ja puhkealad. Puhke- ja virgestusalade avalikuks kasutamiseks tuleb sõlmida maaomanikega avaliku kasutamise leping. Puhke- ja virgestusmaale võib määrata järgmisi katastri maakasutuse sihtotstarbeid:

- ühiskondlike hoonete maa;
- üldmaa;
- ärimaa.

Olemasolevad ja kavandatavad puhke- ja virgestusalad on toodud peatükis 2.10.

2.4.9.1 Perspektiivne puhke- ja virgestusmaa

Üldplaneeringuga on kavandatud puhke- ja virgestusmaana lisaks olemasolevatele järgmiste objektide rajamiseks ettenähtud maa-alad:

- Lutsu jõe ääres asuv Rasina supluskoht;
- Kauksi kooli ligiduses olev ala;
- Rasina endise kultuurimaja juures olev ala;
- uute elamualade juurde tekkivad üldmaad;
- Hullumäe-Siimuniidu piirkonnas (vt Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneering).

Külakeskustesse tuleb rajada mänguväljakud.

2.4.9.2 Puhke- ja virgestusmaa maakasutus- ja ehitustingimused

Tingimused detailplaneeringu koostamiseks või projekteerimistingimuste väljastamiseks puhke- ja virgestusmaal:

- maa-ala konkreetne kasutus tuleb täpsustada detailplaneeringu algatamise staadiumis, millest lähtuvalt tuleb lahendada parkimine vastavalt kehtivale parkimismäärle;
- elamualasse kavandatava puhke- ja virgestusmaa arendamine ei tohi halvendada kogu elamuala elukvaliteeti.

2.4.10. Teemaa (LT) ja liiklust korraldava ja teenindava ehitise maa (LE)

Üldplaneeringus käsitletakse teemaana maad, mis õigusaktidega kehtestatud korras on määratud tee koosseisu olevate rajatiste paigutamiseks, teehoiu korraldamiseks ning liikluse teenindamiseks. Tee all mõistetakse maanteed, tänavat, metsateed, jalgteed, jalgrattateed või muud liiklemiseks kasutatavad rajatist. Teemaa hulka kuuluvad ka liiklust teenindavad rajatised.

Üldplaneeringus on määratud avalikult kasutatavate teede asukohad. Kõigi avalikult kasutatavate eraldi katastriüksustena moodustatud teede aluse maa sihtotstarbeks tuleb määrata transpordimaa. Maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksuse koosseisu kuuluva tee puhul ei ole vajalik anda maaüksusele transpordimaa sihtotstarvet. Kinnistu jagamisel ja/või detailplaneeringu koostamisel tuleb olemasolevale ja/või kavandatavale avalikult kasutatavale teele moodustada transpordimaa sihtotstarbega maaüksus, kui omavalitsus ei otsusta teisiti.

Iseseisva avalikult kasutatava tee katastriüksuste moodustamine on vajalik tagamaks pidevat jätkuvat juurdepääsu olemasolevatelt teedelt ja vältimaks palju probleeme tekitavaid kohtuprotsesse juurdepääsu määramise osas. Üldjuhul on omavalitusele vastuvõetav lepingute sõlmimine maaomanikuga tee avalikuks kasutamiseks.

2.4.10.1 Teemaa ja liiklust korraldava ja teenindava ehitise maa maakasutus- ja ehitustingimused

- Tee kaitse, teehoiu korraldamine, liiklusohutuse tagamine ning teelt lähtuvate keskkonnakahjulike ja inimestele ohtlike mõjude vähendamine toimub seaduste alusel;
- teedevõrgu arendamisel lähtutakse printsiipest, et igale avalikule objektile ja maa-alale oleks tagatud vaba juurdepääs;
- uutele ehitistele ja objektidele tuleb kavandada ja välja ehitada juurdepääsuteed;
- uute planeeritud maade kasutuselevõtul ja teedevõrgu planeerimisel tuleb arvestada olemasoleva ja väljakujunenud teedevõrguga. Piirkonnale omase maastikulise ja visuaalse ilme säilitamise nimel ei ole soovitatav olemasolevaid teid laiendada ega õgvendada;
- teede sanitaarkaitsevööndisse on keelatud planeerida uut elamu- ja üldkasutatavate hoonete maad ning avalikuks kasutuseks mõeldud puhkeala või -rajatist;
- juurdepääsud tuleb projekteerida nii, et need elanikke ja piirkonnas paiknevaid ettevõtteid ei segaks;
- eratee avalikuks kasutamiseks määramine toimub omaniku ja Mooste Vallavalitsuse vahelise kokkuleppe alusel;
- juhul kui eraõigusliku isiku maal asuvalt teelt on juurdepääs mitmele kinnistule ning kinnistute omanikel on tekkinud probleeme oma kinnistule juurdepääsuga, võib Mooste Vallavolikogu määrata eraõigusliku isiku maal asuva tee avalikult kasutatavaks teeks Teeseaduses sätestatud korras ja taotlema tee maa-ala sundvõõrandamist.

2.4.11. Põllumajandusmaa (MP) ja metsamajandusmaa (MM)

Põllumajandusmaaks ja metsamajandusmaaks loetakse vastavalt põllumajandussaaduste tootmiseks ja metsakasvatuseks ettenähtud maad, mille hulka arvatakse ka katastriüksuse piires olev õuemaad ja muu maa vastavalt eksplikatsioonile. Põllumajandusmaana ja metsamajandusmaana on määratletud enamused valla territooriumist. Põllumajandusmaa ja metsamajandusmaa katastri maakasutuse sihtotstarve on maatulundusmaa.

2.4.11.1 Põllumajandus- ja metsamajandusmaa maakasutus- ja ehitustingimused

Maakasutustingimused põllumajandusmaal ja metsamajandusmaal:

- väärtuslikud põllumaad tuleb säilitada põllumajanduslikuks tootmiseks ja nendele tuleb tagada juurdepääs;

- tuleb hoida korras maaparandussüsteem;
- tuleb vältida väärtusliku põllumaa metsastamist ja metsastumist ning keelata sellelt huumuskihi koorimine;
- põhja- ja pinnavee kaitseks ning põllumajanduslikest reostusallikatest pärineva reostuse ennetamiseks ja piiramiseks tuleb järgida Vabariigi Valituse määrusega kehtestatud mineraalväetiste, sõnniku ning silomahla kasutamise ja hoidmise nõudeid;
- olemasoleva maastikupildi ja vaadete säilimise nimel on vajalik niita ja hooldada aktiivsest kasutusest väljaspool olevaid põllupeenraid;
- põllumajanduslike massiivide vahele on soovitatav jätta metsatukad, mille laius oleks vähemalt 3-kordne puude kõrgus;
- metsade arendamine ja hooldamine toimub metsamajanduskavade alusel, mida koostavad metsaomanikud koostöös vastavate ametiasutustega;
- metsade kategooriad, nende majandamise kitsendused ja kasutamise viisid tulenevad Metsaseadusest.
- Tingimused detailplaneeringu koostamiseks või projekteerimistingimuste väljastamiseks põllumajandusmaal ja metsamaal:
- vallavalitsuse poolt väljastatavate projekteerimistingimuste alusel on ühele maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksusele lubatud ehitada üks ühepereelamu kuni 3 abihoonega või üks põllumajandusliku tootmisega seotud kuni 4 ehitisega kompleks. Arvestada tuleb, et erinevatele kinnistutele kavandatavate hoonekomplekside vahekauguseks jääks üldreeglina vähemalt 150 m ja säiliks väljakujunenud asustusstruktuur, tee ja maapealne tehnovõrguliin ei tohi liigendada väärtuslikku põllumaad ega väärtuslikku maastikku. Nimetatud alal olemasolevale talukohale uushoonestuse ehitamiseks ja ühele katastriüksusele ühe üksikelamu püstitamiseks piisab projekteerimistingimuste väljastamisest.
- juhul kui maatulundusmaale uushoonestuse planeerimisel kattub vastav katastriüksus osaliselt või täielikult säilitamisele kuuluvate väärtuslike maastike ja koosluste võrgustikuga, rohevõrgustiku aladega, asub väärtuslikul põllumaal või metsamaal, tuleb koostada detailplaneering hoonestusele parima asukoha ning ehitustingimuste leidmiseks. Nimetatud alal olemasolevale talukohale uushoonestuse ehitamiseks ja ühele katastriüksusele ühe üksikelamu püstitamiseks piisab projekteerimistingimuste väljastamisest.
- juhul kui maatulundusmaale uushoonestuse planeerimisel kattub vastav katastriüksus osaliselt või täielikult säilitamisele kuuluvate väärtuslike maastike ja

koosluste võrgustikuga, rohevõrgustiku aladega, asub väärtuslikul põllumaal või metsamaal ning lähima olemasoleva hoonetekompleksini on vähemalt 300 m, piisab ühe üksikelamu ja selle kõrvalhoonete ehitamiseks üldreeglina projekteerimistingimuste väljastamisest.

2.4.12. Jäätmekäitluse maa (OJ) ja tehnoehitise maa (OT)

Jäätmekäitluse maaks loetakse tootmis- ja olmejäätmete ladustamisplatside, ettevõtte sanitaartsoonide, muu jäätmekäitlusega seotud ala ning sellega seotud hoonete ja rajatiste maa ning tehnoehitise maaks reovee puhastusseadmete alune ja nende teenindamiseks vajalik maa.

Jäätmekäitus Mooste vallas toimub vastavuses valla jäätmekavaga aastateks 2005-2009. a ja on täpsemalt reguleeritud jäätmehoolduseeskirjas.

Jäätmekäitluse maa juhtfunktsiooniga maa-alale võib määrata jäätmeoidla maa katastri maakasutuse sihtotstarbe. Tehnoehitise maa juhtfunktsiooniga maa-alale võib määrata jäätmeoidla maa katastri maakasutuse sihtotstarbe.

2.4.12.1 Olemasolev jäätmekäitluse ja tehnoehitise maa

Tehnoehitise maa on olemasolevate reovee puhastusseadmete alune ja nende teenindamiseks vajalik maa Mooste alevikus, Kauksi külas, Rasina külas ja Jaanimõisa külas.

2.4.12.2 Planeeritud jäätmekäitluse ja tehnoehitise maa

Jäätmekäitluse maaks planeeritakse täiendavalt maa-ala Mooste aleviku lõunaosas Suurfarmitaguse tee (T4730035) ääres, suurusega 0,28 ha.

Tehnoehitise maaks planeeritakse Mooste aleviku piiril olemasoleva reovee puhastusseadme kõrval, sellest kirdes asuv reformimata riigimaa ala.

Tehnoehitise maaks planeeritakse täiendavalt Kauksi külas reoveepuhasti ehituseks vajalik maa-ala [üldplaneeringu muudatus tehtud Biopuhasti maaüksuse detailplaneeringuga, kehtestatud 26. juuni 2014, kaardil muudatus 2].

2.4.12.3 Jäätmekäitluse ja tehnoehitise maa maakasutus- ja ehitustingimused

Tingimused detailplaneeringu koostamiseks või projekteerimistingimuste väljastamiseks jäätmekäitluse maal ja tehnoehitise maal:

- maa-ala juhtfunktsiooniks on jäätmekäitluse maa;
- maa-alade arendamisel lähtuda seadustes sätestatud piirangutest;
- detailplaneering tuleb kooskõlastada maakonna keskkonnateenistusega
- jäätmekäitluse maa ja tehnoehitise maa kavandamisel ei tohi kavandatavast tegevusest tulenevad piirangud ulatuda naaberkruntidele ilma (naaber)krundiomanike

nõusolekuta. Juhul, kui kavandatava tegevusega seatakse naabritele piiranguid, tuleb selleks saada vastavate naabrite nõusolek.

2.4.13. Mäetööstusmaa (TM)

Üldplaneeringus käsitletakse mäetööstusmaana karjääride ning turbatootmise alasid.

Mäetööstusmaa juhtfunktsiooniga maa-alale võib määrata järgmisi katastri maakasutuse sihtotstarbeid:

- mäetööstusmaa;
- turbatootmismaa.

Üldplaneeringus on mäetööstusmaana esitatud kõikide olemasolevate karjääride maa-alad.

Üldplaneeringuga ei planeerita täiendavaid mäetööstusmaid.

2.4.13.1 Mäetööstusmaa maakasutus- ja ehitustingimused:

- Maardlate arendamise kavatsusest tuleb teavitada kohalikku omavalitsust ja maakonna keskkonnateenistust;
- kaevandamisel tuleb rakendada tehnoloogiaid, mille puhul keskkonnale ja isikutele tekitatav kahju oleks minimaalne;
- kaevandaja on kohustatud rakendama abinõusid keskkonnakahjustuste prognoosimiseks ja ennetamiseks, tekkinud keskkonnakahjustuste likvideerimiseks või leevendamiseks ning kaevandamisjärgsete võimalike kahjustuste tekkimise jälgimiseks;
- kaevandamise õigus tekib maavara kaevandamise loa alusel, kui seadus ei sätesta teisiti;
- kaevandada tohib ainult maavarade registris maavarana arvele võetud kivimi, setendi, vedeliku või gaasi looduslikku lasundit, kui Maapõueseadus ei sätesta teisiti;
- uute kaevanduste avamine ja olemasolevate kaevanduste laiendamine toimub ainult detailplaneeringu alusel ning kui läbi on viidud keskkonnamõju hindamine;
- kaevandustööde lõpetamisel tuleb kaevandusala rekultiveerida rekultiveerimiskava alusel. Rekultiveerimiskava koostamisel tuleb kaaluda alternatiive erinevate rekultiveerimisvõtete kasutamiseks, võimalusel luua endisele kaevandusalale liigendatud puhkemaastik.

2.4.14. Kalmistumaa (K)

Kalmistumaa – matmispaik, mis kultuuri- ja keskkonnaobjektina mõjutab külgnevate alade kasutus- ja ehitustingimusi.

Olemasolev Jaanimõisa kalmistu asub Kaaru külas Pärna kinnistu (47302:001:0282) kõrval oleval maa-alal.

Üldplaneeringuga täiendavat kalmistumaad ei planeerita.

Kalmistu ümber nähakse ette 100 meetri laiune vöönd, kuhu ei ole lubatud rajada ehitisi mis võivad põhjustada kalmistul müra, välja arvatud kalmistut teenindavad rajatised.

2.5. Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud

Detailplaneeringu eesmärgiks on maakasutus- ja ehitustingimuste seadmine detailplaneeringu kohustusega aladel ja juhtudel.

Detailplaneeringuga kavandatavate hoonete ehitamine ja maade kruntimine:

- *muudab senist keskkonda;*
- *võib asula keskses piirkonnas muuta oluliselt kogu asula toimimist ja üldilmet;*
- *võib kaasa tuua olemasoleva haljastuse likvideerimise;*
- *võib kaasa tuua seni looduslikul alal elavate looma-, linnu- ja putukaliikide lahkumise või hävimise;*
- *võib muuta senist transpordikorraaldust;*
- *mõjutab rohkem või vähem olemasolevate kruntide ja hoonete omanike võimalusi ja õigusi oma hoone ja krundi edasisel kasutamisel;*
- *võib vähendada/suurendada olemasolevate kinnistute väärtust.*

Mingi maa-ala detailplaneeringukohane väljaehitamine mõjutab igal juhul inimeste elutingimusi ning muudab ümbritsevat keskkonda. Seega tähendab detailplaneeringu koostamise kohustus ennekõike seda, et eelnimetatud keskkonnamuudatusi kaasa toova ehitussoovi korral peab muudatuste kavandamine toimuma avalikustamise, üldsuse kaasamise ja informeerimise reegleid järgides.

Planeerimisseadusest tulenevalt on detailplaneeringu koostamine kohustuslik linnades ja alevites ning alevike ja külade olemasolevatel ja kavandatavatel selgelt piiritletatutel kompaktsel asustusega territooriumi osadel.

Kui maa-alale soovitakse ehitada, siis tuleb detailplaneering koostada detailplaneeringu kohustusega alal ja juhtudel. Kui maa-alale soovitakse ehitada väljaspool detailplaneeringu kohustusega ala ja juhtu, siis ei ole vaja detailplaneeringut koostada ja piisab projekteerimistingimustest. Nii detailplaneeringu lähteseisukohtade kui ka projekteerimistingimuste koostamisel tuleb arvestada maa-ala kontaktvööndi eripäraga, et tagada piirkonna terviklikkus (arhitektuur, haljastus, teedevõrk,

tehnovõrgud jms), väärtusliku põllumaa, rohekoridoride, väärtuslike maastike ja miljööväärtuste säilimine.

Mooste vallas on detailplaneeringu koostamise kohustusega järgmised maa-alad planeerimisseaduse § 3 lg 2 nimetatud juhtudel:

- Mooste alevik;
- Kauksi küla keskus ja tootmishoonete maa-ala;
- Rasina küla keskus ja asundusküla väärtusliku maastiku ala;
- Jaanimõisa küla keskuse maa-ala;

Lisaks esitatud detailplaneeringu koostamise kohustusega maa-aladele on detailplaneeringu koostamise kohustusega kõik planeeritud elumumaa, tootmis- ja ärimaa ning sotsiaalmaa, va üldmaa katastri maakasutuse sihtotstarbega maa-alad. Kõik detailplaneeringu koostamise kohustusega alad loetakse tiheasustusaladeks Looduskaitseaduse ja Jäätmeseaduse mõistes. *Jäätmeseaduses ja Looduskaitseaduses on toodud tiheasustusaladele erinevad nõuded võrreldes mitte-tiheasustusaladega, nt prügi kogumine, ehituskeeluvööndi ulatus. Üldplaneeringus on määratud ka maareformiseaduse mõistes tiheasustusalad – et vältida erinevaid võimalikke arusaamu, ongi eraldi välja toodud missuguse seaduse mõistes tiheasustusala kasutatakse.*

Detailplaneeringu koostamise algatamise ja planeeritava maa-ala suuruse otsustab vallavalitsus kaalutusotsuse alusel järgides üldplaneeringus esitatud põhimõtteid. Väljaspool detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid tuleb detailplaneering koostada järgmistel juhtudel:

- avaliku veekogu kalda piiranguvööndis katastriüksuse jagamisel väiksemateks kui 2 ha suurusteks katastriüksusteks;
- maatulundusmaa sihtotstarbega maale ehitamissoovi korral kui lähima hoonetekompleksini jääb vähem kui 150 m;
- väärtuslikule põllumaale, metsamaale, väärtuslikule maastikule ja rohevõrgustiku alale ehitamissoovi korral kui lähima hoonetekompleksini jääb vähem kui 300 m, va endisele talukohale ehitamisel;
- ridaelamu ehitamisel;
- üle 400 m² ehitusaluse pinnaga tootmis-, lao- või ärihoone ehitamisel;
- negatiivset mõju omava tegevuse planeerimisel – territooriumile kavandatakse tegevust, millega kaasnev negatiivne mõju ümbritsevale keskkonnale ulatub kaugemale krundi piiridest;

- üle kümne inimese samaaegseks majutamiseks mõeldud majutushoone (kämpingu, motelli, puhkeküla, puhkebaasi vms) ehitamisel;
- spordikompleksi või avaliku supelranna rajamisel;
- sadama, lennuvälja, autoteenindusjaama või bensiinjaama ehitamisel;
- Mooste (Hullumäe) lahtise lasketiiru rajamisel;
- üldplaneeringut muutva tegevuse kavandamisel;
- muudel õigusaktidest tulenevatel ja/või põhjendatud vajadusega juhtudel.

2.6. Maareformi seaduse tähenduses tiheasustusega alad

Mooste vallas on maareformi seaduse tähenduses tiheasustusega ala Mooste alevik. Uusi tiheasustusalasid maareformi seaduse tähenduses ei planeerita.

Maareformi seadus sätestas teatud erisused maareformi seaduse tähenduses tiheasustusega aladel maade tagastamisel, erastamisel ja kompenseerimisel ning selleks, et järgida maareformi lõpule viimiseni sarnase kohtlemise printsiipi, varem määratud tiheasustusalade piire ei muudeta ja uusi maa-alasid tiheasustusaladeks ei planeerita.

2.7. Väärtuslikud põllumaad

Mooste valla põllumaad on enamuses suhteliselt väikesed, killustatud. Viljakamad põllumaad jäävad enamuses tasasele maa-alale Mooste alevikust põhja poole kuni Rasina küla ümbruseni ja valla lõunaosas Kauksi külast läände vastu Põlva valla piiri. Maa-ameti viljakustsoonide boniteedi järgi on Mooste valla keskmiseks näitajaks 36 hindepunkti. Väärtuslikuks põllumaaks on Mooste vallas loetud 40 ja suurema hindepunktiga viljakustsoonid.

Väärtusliku põllumaa säilimist tagavad kasutus- ja ehitustingimused:

- väärtuslik põllumaa kuulub säilitamisele, st et seda tuleb hoida põllumajanduslikus kasutuses ning sellel alal on maakasutuse sihtfunktsiooniks maatulundusmaa;
- tuleb hoida korras maaparandussüsteem;
- tuleb vältida väärtusliku põllumaa metsastamist ja metsastumist ning keelata sellelt huumuskihi koorimine müügi või muu tegevuse eesmärgil;
- projekteerimistingimuste või detailplaneeringu alusel võib üldreeglina lubada uushoonestust vaid endistel talukohtadel ja juhul kui lähima olemasoleva hoonetekompleksini on vähemalt 300 m, mis tagaks väljakujunenud hajaasustusliku

struktuuri säilimise. Vältida tuleb uute mittepõllumajanduslikke funktsioone omava(te) hoone(te) ehitamist väärtuslikule põllumaale.

Elamut ja sellega ühtsesse kompleksi kuuluvaid ehitisi ning põllumajandusliku tootmisega seotud ehitisi loetakse maatulundusmaa sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikeks ehitisteks,

Kaardil on esitatud vaid säilitatav väärtuslik põllumaa.

2.8. Väärtuslikud maastikud, miljööväärtuslikud hoonestusalad, maastiku üksikelemendid ja looduskooslused

2.8.1. Väärtuslikud maastikud

Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus "Põlva maakonna asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" on väärtuslikud maastikud jagatud kolme kategooriasse:

- maakondlik, võimalik riikliku tähtsusega maastik (I tähtsusklass);
- maakondliku tähtsusega maastik (II tähtsusklass);
- kohaliku tähtsusega maastik (III tähtsusklass).

Mooste valla territooriumil asuvad väärtuslikud maastikud on esitatud tabelis 1.

Tabel 1

Mooste vallas olevad väärtuslikud maastikud

Nimi	Vald/asula	Klass	Pindala Mooste vallas (ha)
Mooste mõisakompleks	Mooste/Mooste alevik	II-1	ca 100
Rasina asundusküla	Mooste/Rasina küla	II-2	575
Arniku seene- ja marjamets	Mooste/Kadaja küla	III-1	622
Kiidjärve- Kärsa	Mooste/Säässaare küla (osaliselt, põhiosa Põlva ja Vastse- Kuuste vallas)	I-1*	592

* maakonna teemaplaneeringuga on tehtud ettepanek nimetada Eesti rahvusmaastikuks.

Üldplaneeringus on järgitud ja täpsustatud maakonna teemaplaneeringus toodud väärtuslike maastike kasutustingimusi. Väärtusliku maastiku säilimist tagavad kasutus- ja ehitustingimused:

- vältida luhtade ja põllumaade võsastumist;
- säilitada traditsiooniline maakasutus ja maastikustruktuur, sh asustusstruktuur ja teedevõrk;
- vältida kõiki omadustelt või väljanägemiselt piirkonnale võõraid elemente;
- kavandada väärtuslike vaadete avamist ja nende hoidmist avatuna;

- mitte lubada ehitustegevuse laienemist maastikuliselt esteetilistes ja ökoloogiliselt tundlikes paikades;
- projekteerimistingimuste alusel võib üldreeglina lubada uushoonestust vaid endistel talukohtadel (järgides seejuures kunagist hoonete paigutust) ja juhul, kui lähima olemasoleva hoonetekompleksini on vähemalt 300m, mis tagab väljakujunenud hajaasustusliku struktuuri säilimise;
- ehitusloa väljastamisel nimetatud ala(de)l tuleb järgida piirkonna ehitustraditsioone. Uued hooned peavad olema nii põhiplaanis kui mahus lähedalasuvatega sarnaste gabariitide ja katusekujuga. Uute hoonete ehitamisel tuleb järgida väljakujunenud planeerimisviisi ja hoonestuslaadi;
- veekogu kaldaäärse maa-ala detailplaneeringu koostamisel moodustada eraldi ja avalikult kasutatav liiklusmaa katastriüksus avalikult teelt olemasoleva veekoguni;
- tagada igameheõigus ja liikumiskeelu vältimine seene- ja marjametsas;
- kõigile väärtuslikele maastikele koostada hoolduskavad, millega määratakse täpsemad hooldussoovitused. Hoolduskavas esitatud hooldussoovituste järgimine on kohustuslik ja igasugusel väärtuslike maastike aladel ehitamisel ja maakasutusel tuleb lähtuda vastavale väärtuslikule maastikule esitatud tingimustest.

Foto 1

Rasina asundusküla on tüüpiline asundusküla, mille sarnaseid puhtal kujul on Eestis väga vähe säilinud. Küla struktuur ja arhitektuur on säilinud esialgsel kujul.

Koostatud on Mooste mõisaansambli hoolduskava (N.Nutt, A.Merila, 2003) ja Rasina asundusküla maastikuhoolduskava (A.Merila, 2003). Käesoleva üldplaneeringuga nähakse ette Arniku seene- ja marjametsa maastikuhoolduskava koostamine 2010. aasta lõpuks. Kiidjärve- Kärša maastikuhoolduskava ei ole koostama asunud. Kuna nimetatud väärtuslik maastik ulatub Mooste valda vaid Säässaare külas Lahojärve

hoiuala lähiümbruses, siis on täpsustatud kasutustingimused selle maa-ala kohta esitatud peatükis 2.13. ja nende tingimustega peab pärast üldplaneeringu kehtestamist Kiidjärve- Kärsa maastikuhoolduskava koostamisel arvestama. Kiidjärve- Kärsa maastikuhoolduskava tuleb koostada ühtsena kogu väärtusliku maastiku kohta sõltumata omavalitsuse piiridest.

2.8.2. Miljööväärtuslikud hoonestusalad

Miljööväärtuslike piirkondadena käsitletakse üldplaneeringus alasid, kus miljööd kujundav arhitektuur, haljastus, tänava- või teedevõrk, krundijaotus on hästi säilinud ja üldmulje harmooniline ning mille kvalitatiivne tase väärrib säilitamist. Sageli tähendab see seda, et väärtuslik pole niivõrd iga maja üksinda, kui neist kujunev ansambel või kooslus. Igale arenguetapile on iseloomulik oma planeerimisviis, ehitusmaterjalid, arhitektuuristiil ja haljastus. Kõige sellega tuleb arvestada, et säiliks ajastule iseloomulik miljöö. Olemasolevate hoonete välimuse uuendamisel tuleb säilitada algsed viimistlusmaterjalid ning kujundusdetailid. Juurdeehitised tuleb ehitada hoone mahulist lahendust ja arhitektuurset algideed rikkumata. Uute hoonete puhul saab määravaks just nende maht ja materjalikasutus. Tuleb vältida silmatorkavalt suuremaid maju kui on ümbruskonnas ja ka ehitusmaterjale, mis olemasoleva arhitektuuriga ei haaku. Pargis ja maastikul raiete kavandamisel ja uute puude istutamisel tuleb arvestada algideed, soovitatav on koostada hoolduskava. Miljööväärtus ei tähenda seda, et nende alade uuendamine peatuks.

Mooste vallas on miljööväärtuslikeks aladeks järgmised maa-alad:

- Mooste mõisa kompleks;
- Rasina asundusküla.

Miljööväärtuslike alade täpsustavad ehitustegevuse- ja maakasutuse tingimused tuleb määrata eraldi reguleerivate dokumentidega- piirkonna- või teemaplaneeringuga, maastikuhoolduskavaga, mis määratlevad ehitustegevust antud piirkonnas, eesmärgiga säilitada konkreetsele alale iseloomulik hoonestusviis ja keskkond.

Koostatud maastikuhoolduskavades esitatud ehitustegevuse- ja maakasutuse tingimused on miljööväärtuslikel aladel järgimiseks kohustuslikud.

2.8.2.1 Täiendavad ehitustegevuse ja maakasutuse tingimused Rasina asundusküla miljööväärtuslikul alal

Rasina asunduskülas ei ole lubatud külale iseloomulike ribakruntide kokkuliitmine. Maksimaalselt tuleb säilitada hoonete esialgset välisilmet ja terviklikkust.

Uusehitiste ehitamisel ja olemasolevate hoonete renoveerimisel tuleb järgida vanu ehitustraditsioone - traditsiooniliste ehitusmaterjalide ja värvide kasutamist,

proportsioonide, kõrguste, katusekallete, aknatüüpide jms. sobitamist olemasolevate vanemate ehitistega. Kasutada tuleb algupäraseid materjale, hoone(te)le algselt võõraid materjale võib kasutada vaid varjatud konstruktsioonides ja vältida naturaalseid materjale imiteerivaid materjale. Olemasolevad detailid tuleb püüda säilitada [ka proportsioonides (uksed, aknad, korstnad), dekoratiivdetailid (hinged, käepidemed, nurgikud, piirdelauad, impostid, puitnikerdused, lukud jms.) jt., eriti tuleb säilitada hoonele iseloomulikud detailid. Vanu ehitusdetalle (aknaid, uksi, korstnaid jms.) tuleks pigem renoveerida kui asendada. Akende väljavahetamisel tuleb jälgida olemasolevate akende jaotust. Akende jaotust võib muuta ainult tervel majal korraga ja vältida plastikaknaid, eriti peegelduvate klaasidega.

Hoonete korruselisust, katusetüüpi ja -kallet, välispinna liigendust ja viimistlusmaterjale, mahulisust, kubatuuri, kõrgust ei lubata muuta.

Kõik ajaloolised asundusküla hooned tuleb võimalusel säilitada. Kui neid pole hetkel võimalik korda teha, tuleb leida võimalused lagunemise eest kaitsmiseks.

Olemasolev haljastus on oluline maastikku ilmestav element. Põlised õuepuud ja viljapuuaiad rikastavad maastikku visuaalselt, eriti olulised on need põllumaastikul. Hekitaimedest tuleks eelistada traditsioonilisi – pügatud kuusk või sirel, enelad, ebajasmiiinid jt lehtpõõsad.

Tähelepanu tuleb pöörata hoovide korrasolekule, kuna see jääb hästi silma ja mõjutab oluliselt küla üldist väljanägemist ja külalistele jäävat muljet.

Rasina asunduskülas häirivad tuhaplokist viimistlemata kõrvalhooned talude juures ning nõukogude ajal mõisapargi külje alla ehitatud ebaühtlase viimistluse ja kohati ka viimistluseta individuaalelamud. Nimetatud hoonete korrastamisel ja viimistlemisel lähtuda traditsiooniliste materjalide kasutamisest.

Uusehitiste korral on Rasina asunduskülas lubatud:

- poolkelp- või viilkatusega maksimaalselt 1,5 korruselised (st teine korrus on vaid katusealuse korrusena) ühepereelamud;
- piirdeaedade ja väravate ehitamisel võib kasutada vaid kohalikke looduslikke materjale ja traditsioonilist teostust. Puitaedade ja -tarade püstitamisel eelistada lihtsaid konstruktsioone, mida paikkonnas ennegi kasutatud. Võimalusel asendada levinud nõukogudeaegsed väravad ja aiad, mis ei sobi asundusküla iseloomuga.

2.8.2.2 Täiendavad ehitustegevuse ja maakasutuse tingimused Mooste mõisakompleksi miljööväertuslikul alal

Mooste mõisa majanduskompleksi on nõukogude ajal ehitatud uusi hooneid, millised ei sobi stiilsesse ansamblisse. Häirivaimad neist on tüüpprojekti järgi silikaadist ehitatud

kaupluse ja söökla hooned. Nimetatud hoonete restaureerimisel tuleb valida ehitusmaterjalid ja teostada töö nii, et hooned sobituksid ümbritsevasse ansambliisse.

Pargiala väärtuseks on ajalooline pargiplaneering. Hooldustööde käigus tuleb tähelepanu pöörata eelkõige ajaloolise pargi struktuuri - avatud ja suletud alade vahekorra, varju ja valguse ning kontrastide (heledate ja tumedate puuliikide suhte) säilitamisele. Tagada ja säilitada tuleb vaadete avatus, kus vajalik tuleb vaadete avatus taastada.

Pargiosale tuleb koostada rekonstrueerimisprojekt, milles lahendada teedevõrk,, pargirajatiste (sillad, lehtla jms), uute istutuste küsimused, väikevormide kujundus. Uute istutuskohtade ja liikide valikul lähtuda pargi ajaloolisest kompositsioonist ja vabakujulise planeeringuga pargi kujundusprintsipiidest. Istutusteks valida samu liike,, mida on pargis ajalooliselt kasutatud: kuused, kased, lehised, nuld, seederännid, tammed. Kujundamisel tuleb moodustada ühe- ja kaheliigilisi puudegrupe. Põõsagruppide moodustamiseks kasutada siberi kontpuud, magesõstart jms. Uued grupid paigutada nii, et olemasolevad pargiaasade ja salude süsteemid säiliks. Rekonstrueerimisprojekt koostada pika aja peale, et pargi puistu uuendamine toimuks sujuvalt.

Pargis taastada looklev jalutamiseks mõeldud teedevõrk. Betoonplaadid ei ole mõisaparki sobivad, teede katendiks sobib kruus, kasutada ei tohiks äärekive. Jalutusteed tuleks rajada puude alla. Pargiaasad võiksid olla lihtsalt madala murupinnaga alad, kus saab jalutada.

Olemasolevad kraavid tuleb puhastada. Kindlasti ei tohiks kraave sirgeks tõmmata vaid säilitada tuleb olemasolev trajektor, üle kraavide paigaldada sobiva kujundusega sillakesed. Kuna pargialal on palju kraave, siis väiksemate kraavide ületamiseks võib kasutada purdeid või paigaldada maakividest astekivid, mis võimaldavad kivilt kivile hüpates kraavi ületada.

Enamus mõisakompleksi hooneid on hästi säilinud ja vajavad rekonstrueerimist. Hoonetekompleksi ümbritsev müür on mõnest kohast lagunenu ja vajab parandamist. Müür katta katusekividega analoogiliselt terve müüriosaga. Majandushoovi haljastust rajada ei tohi, samuti ei tohi majandushoovi visuaalsete tōketega (aedade ja hekkidega) osadeks jagada.

Mõisakompleksi vahetusse lähedusse, majandushoovi piirdemüüri kõrvale jäävad nõukogudeaegsed tootmishooned, millest enamus on kasutuses ka praegu. Müüri ja tootmishoonete vaheline ala kujundada ümber nii, et olemasolev parkla viia müürist eemale ning müüri ja tootmishoonete vahele rajada kõrghaljastus.

Alleed ja puude read mõisakompleksi alal rikastavad teemaastikku ja on seetõttu väga väärtuslikud. Nende hooldus peab piirduma võsa tõrjumise ja heina niitmisega vähemalt puude võra ulatuses. Olemasolevate alleede vahelt ei tohi rajada uusi sisse- ja väljasõite.

2.9. Roheline võrgustik

Roheline võrgustik on eluslooduse ökoloogilist toimimist tugevdav seotud võrgustik, mis parandab looduslikku mitmekesisust, tagab levikuvõimalusi ja -teid looduslike piirkondade vahel. Need on piirkonna looduslikud ja poollooduslikud alad, millel on prioriteediks väärtuslike metsa- ja soolade säilimine, erinevate liikide ja elupaikade hoid ning alade jätkusuutlik kasutamine.

Roheline võrgustik on määratud Põlva maakonna teemaplaneeringus „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” ning käesoleva planeeringuga on võrgustiku koridoride ja tuumalade piire täpsustatud ning roheline võrgustiku tagamiseks on arvestatud maakonnaplaneeringu teemaplaneeringust tulenevate tingimustega. Täpsustuste aluseks on eelkõige jahimeestelt saadud andmed loomadega juhtunud liiklusõnnetuste kohta teedel, mille alusel on võimalik määratleda loomade reaalseid liikumissuundi. Samuti on rohekoridoride asukohti muudetud aladel,, kus koridor jookseb üle olemasoleva hoonestusala.

Roheline võrgustik koosneb tugialadest, mis on liikide leviku ja populatsioonidünaamika seisukohalt tähtsad alad (metsa- ja soolad) ning neid ühendavatest koridoridest, mis toetavad tugialade toimimist, liites need terviklikuks ja toimivaks võrgustikuks.

Vastavalt maakonnaplaneeringu teemaplaneeringule on valla territooriumil 6 piirkondliku tähtsusega tugiala:

T8 Arniku;

T8 Kadaja- Lääniste;

T8 Lahojärve;

T6 Kastmekoja;

T8 Mooste- Peravalla.

T8 Kauksi- Peravalla;

Tugialasid ühendavad koridorid K7, K8 ja K9.

Rohevõrgustiku aladel on kohustuslikud Põlva maakonna teemaplaneeringus „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” rohelisele võrgustikule seatud tingimused. Rohevõrgustiku säilimist tagavad ehitustegevuse ja maakasutuse tingimused:

- olemasolevate looduslike rohealade ja üldplaneeringuga täpsustatud Põlva maakonna ökoloogilise võrgustiku tugialade ja koridoride maakasutust ei tohi muuta, sh ei tohi metsasid raadata (va elektriliinide kaitsevööndites elektriohutuse tagamiseks ja maanteedekonstruktsioonide rekonstrueerimiseks olemasolevas teekoridoris);
- rohevõrgustiku toimimise tagamiseks lubada metsaaladel piirdeaedade paigaldamine ainult ümber õuemaad;
- metsakategooria on üldjuhul tulundusmets;
- projekteerimistingimuste alusel lubada uushoonestust ainult endistel talukohtadel.
- üldplaneeringus on ehitusalade valikul lähtunud rohelisest võrgustikust, on jälgitud, et kavandatav asustus ei lõikaks läbi rohelise võrgustiku koridore ja, et roheline võrgustik jääks toimima. Rohevõrgustiku piire on võimalik detailplaneeringuga täpsustada.

Rohevõrgustiku konfliktaladena käsitletakse piirkondi, kus maakasutuslik iseloom takistab või võib tulevikus takistada rohelise võrgustiku pidevuse säilimist ja üldist toimimist. Sellisteks probleemseteks kohtadeks on looduskeskkonna seisukohast eelkõige suure liiklusköormusega teed, kasutuses olevad karjäärid ja maardlad, asustus- ja tööstuspiirkonnad ning nende võimalikud laienemisalad.

Rohevõrgustiku konfliktiala kulgeb mööda Tartu-Räpina-Värsk (T45) tugimaanteed orienteeruvalt 300- meetrise koridorina mõlemal pool maanteed.

Konfliktaladel tuleb:

- tagada projektlahendustega olemasoleva teedevõrgu laiendamisel ja uute teede rajamisel looduslikele kooslustele võimalikult harjumuspärased elutingimused. Loomade sõiduteele sattumise või õnnetusjuhtumite vältimiseks tuleb maanteetrassi lõikumisel loomade rännuteedega tarvitusele võtta erimeetmed – kiiruspiirangud, hoiatusmärgid, võrkaiad, ulukitunnelid, ökosillad jne;
- vältida uute ulatuslike maardlate, karjääride, freesturbalade või prügilate rajamist/kaevandamislubade väljastamist rohelise võrgustiku aladele.

Üldplaneeringuga on täpsustatud maakonnaplaneeringuga esitatud rohelise võrgustiku tugialade ja koridoride piire lähtudes maakasutusest ja loomade liikumisest (liiklusõnnetustest). Üldplaneeringuga on esitatud täiendavad konfliktalad lähtudes liiklusõnnetuste statistikast.

2.10. Puhke- ja virgestusalad

Puhke- ja virgestusalad on olemas ja kavandatud alljärgnevalt.

2.10.1. Looduse õpperajad, matkarajad, suusarajad, jalgrattarajad

- Rasina- asundusküla- Arujärve;
- Rasina- Arniku- Mooste;
- Rasina- Järvelja;
- Mooste mõisa rada;
- Mooste- Jaanimõisa.

2.10.2. Vaatamisväärsused

Üldplaneeringus on esitatud vaatamisväärtused, millised ei ole riikliku kaitse all.

Üldplaneeringu koostamise järgselt tuleb kõik loodusobjektid inventeerida.

Üldplaneeringu koostamise järgselt tuleb kõik kultuuriväärtuslikud objektid inventeerida ning koostöös omanikega tagada nende säilimine.

Vaatamisväärsused - loodusobjektid:

- tammed Säässaare külas Mooste alevikust edelas;
- tammed Säässaare külas Mooste alevikust põhjas;
- allikad Säässaare külas;
- allikas Mooste alevikus;
- Kauksi linnamägi Kauksi külas;
- tammed Kanassaare külas;
- pärn Kanassaare külas.

Vaatamisväärsused – kultuuriväärtuslikud objektid:

- Rasina asundusküla Rasina külas – olemas maastikuhoolduskava, kasutamistingimused vastavalt sellele;
- Jaan Vahtra sünnikoht Kaaru külas;
- Terepi rehielamu Terepi külas;
- Rootsi matmispaidad ja kalmed Kastmekoja külas;
- Arniku veski Kadaja külas;
- Kauksi veski Kauksi külas;
- Baptistide palvemaja Kaaru külas;
- Puidust tuuleveski Suurmetsa külas;
- Rasina kiriku hoone;
- Rasina koolimaja (endine 8-klassiline kool) Rasina külas;
- Rasina endine kultuurimaja- maakiviehitis.

2.10.3. Teadaolevad supluskohad, mida rohkem kasutatakse

- Mooste järv;
- Arujärv;
- Lutsu jõgi;
- Laho järv;
- Linnajärv.

2.10.4. Telkimis- ja piknikukohad

- Lahojärve ääres RMK Laho piknikukoht;
- Mooste järve äär

2.10.5. Vabaõhuürituste korraldamise kohad

- Mooste mõisa Meistrite Hoov;
- Kauksi külakeskuse plats;
- Laho küla plats;
- Mooste park;
- Kauksi Põhikooli staadion;
- Rasina park.

2.10.6. Mälestuskivid

- Jaan Vahtra mälestuskivi Tamme talus;
- Rasina küla asutamiskivi;
- Kauksi küla asutamise kivi.

2.10.7. Siseürituste korraldamise kohad

- Mooste Põhikooli saal;
- Kauksi Põhikooli saal;
- Mooste mõisa sõiduhobustetall;
- Mooste Kultuurimaja.

2.10.8. Majutus, toitlustus ja vaba aeg

- Mooste mõisa külalistemaja – Linakoda;
- Põdra Puhketalu.

2.11. Muinsuskaitse

2.11.1. Väljavõtte seadusest

Vastavalt kehtivale Muinsuskaitse seadusele (RT I 2002, 27, 153) on kinnismälestise kaitsevööndiks 50m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates, kui mälestiseks tunnistamises aktis ei ole ette nähtud teisiti.

Mälestis on kinnis- või vallasmälestis vastavalt asjade liigitusele kinnis- ja vallasasjadeks.

Muinsuskaitseameti loata on keelatud vallasmälestist:

- 1) eemaldada kinnismälestisest, mille juurde see kuulub;
- 2) konserveerida, restaureerida, remontida või muuta mälestise ilmet muul viisil;
- 3) kasutada otstarbel, mis ohustab mälestise säilimist.

Mooste vallas vallasmälestisi ei ole.

Kinnismälestisel ja muinsuskaitsealal kehtivad kitsendused

(1) Muinsuskaitseameti ning valla- või linnavalitsuse loata on kinnismälestisel ja muinsuskaitsealal keelatud järgmised tegevused:

- 1) konserveerimine, restaureerimine ja remont;
- 2) ehitamine, sealhulgas ehitise laiendamine juurde-, peale- või allaehitamise teel, ning lammutamine;
- 3) katusealuse väljaehitamine ning kangialuse ja õuede kinni- ja täisehitamine;
- 4) ajalooliselt väljakujunenud tänavatevõrgu, ehitusjoone ja kruntide (kinnistute) piiride muutmine ning kruntimine;
- 5) krundi või kinnistu maakasutuse sihtotstarbe muutmine;
- 6) katusemaastiku, ehitiste fassaadide, sealhulgas uste, akende, treppide, väravate jms muutmine;
- 7) ehitisele seda kahjustavate või selle ilmet muutvate objektide, nagu reklaami ja info paigaldamine ning katusele tehnilise seadme paigaldamine, samuti muul viisil mälestise või muinsuskaitsealal paikneva ehitise ilme muutmine ja ehitusdetailide ümberpaigutamine;
- 8) siseruumis avatud detailide, ehituselementide ja -konstruktsioonide algsest asukohast eemaldamine, katmine või nende muul viisil rikkumine;
- 9) alapärasest erinevate ja alapäraseid matkivate ehitusmaterjalide kasutamine;
- 10) teede, trasside ja võrkude rajamine ning remontimine;
- 11) haljastus-, raie- ja kaevetööd, maaharimine ja õue ümberkujundamine;
- 12) teisaldatavate äriotstarbeliste objektide (kiosk, müügipaviljon, välikohvik vms), valgustuse, tehnovõrkude ja -rajatiste ning reklaami paigaldamine.

Muinsuskaitseameti loata on kinnismälestise kaitsevööndis keelatud:

- 1) maaharimine, ehitiste püstitamine, teede, kraavide ja tehnovõrkude rajamine ning muud mulla- ja ehitustööd;
- 2) puude ja põõsaste istutamine, mahavõtmine ja juurimine.

Vastavalt Muinsuskaitseaduse § 26 on avalik-õigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal asuva kinnismälestise juurde igapäev vaba juurdepääs. Eraõiguslik isik, kelle kinnisasjal mälestis asub või kelle kinnisasja tavakohane juurdepääsutee mälestiseni viib, peab tagama igapäev vaba läbipääsu mälestiseni päikesetõusust loojanguni. Mälestiseks olevasse ehitisse või selle õue pääseb omaniku või valdaja lubatud ajal ja korras. Muinsuskaitseamet võib juurdepääsu kinnismälestisele piirata, kui vaba juurdepääsuga ohustatakse mälestist.

2.11.2. Kinnismälestised Mooste vallas

Mooste valla piires asuvad kinnismälestised on esitatud tabelis 2.

Tabel 2

Mooste valla piires olevad järgmised kinnismälestised

Jrk nr	Reg nr	Mälestise nimi	Aadress
1	23745	Jaanimõisa ait-kuivati	Jaanimõisa küla
2	11159	Kalmistu	Kastmekoja küla
3	11160	Kalmistu	Kastmekoja küla
4	11161	Kalmistu "Sikuti mägi"	Kauksi küla
5	11162	Linnus "Leerimägi"	Kauksi küla
6	23746	Kauksi vesiveski	Kauksi küla
7	23747	Kauksi vesiveski pais	Kauksi küla
8	23748	Kauksi vesiveski elamu	Kauksi küla
9	23749	Kauksi vesiveski laut-ait	Kauksi küla
10	23750	Kauksi vesiveski talli varemed	Kauksi küla
11	11163	Asulakoht	Mooste alevik
12	23751	Mooste mõisa peahoone	Mooste alevik
13	23752	Mooste mõisa park ja alleed	Mooste alevik
14	23753	Mooste mõisa valitsejamaja	Mooste alevik
15	23754	Mooste mõisa piirdemüürid väravate ja kellatorniga	Mooste alevik
16	23755	Mooste mõisa tall-tõllakuur	Mooste alevik
17	23756	Mooste mõisa laut	Mooste alevik
18	23757	Mooste mõisa tall	Mooste alevik
19	23758	Mooste mõisa sealaut	Mooste alevik
20	23759	Mooste mõisa vankrikuur	Mooste alevik
21	23760	Mooste mõisa sepikoda	Mooste alevik
22	23761	Mooste mõisa puutöökoda	Mooste alevik
23	23762	Mooste mõisa auruveski katlamajaga	Mooste alevik
24	23763	Mooste mõisa moonakatemaja	Mooste alevik
25	23764	Mooste mõisa ait	Mooste alevik
26	23765	Mooste mõisa kuivati	Mooste alevik
27	23766	Mooste mõisa abihoone	Mooste alevik
28	23767	Mooste mõisa meierei	Mooste alevik

Mooste valla üldplaneering 2008

Jrk nr	Reg nr	Mälestise nimi	Aadress
29	23768	Mooste mõisa tööriistakuur	Mooste alevik
30	23769	Mooste mõisa viinakelder-elamu	Mooste alevik
31	23770	Mooste mõisa viinavabrik	Mooste alevik
32	11164	Kalmistu "Märtna kiriku surnuaed"	Rasina küla
33	11165	Kääbas	Rasina küla
34	11166	Kääbas	Rasina küla
35	11167	Kääbas	Rasina küla
36	11168	Kääbas	Rasina küla
37	23771	Rasina mõisa peahoone tiibehitis	Rasina küla
38	23772	Rasina mõisa park ja alleed	Rasina küla
39	23773	Rasina mõisa valitsejamaja	Rasina küla
40	23774	Rasina mõisa tall	Rasina küla
41	23775	Rasina mõisa tuuleveski	Rasina küla
42	11169	Kääbas	Säässaare küla
43	11170	Kääbas	Säässaare küla
44	11171	Kääbas	Säässaare küla
45	11172	Kääbas	Säässaare küla
46	11173	Kääbas	Säässaare küla
47	11174	Kääbas	Säässaare küla
48	11175	Kääbas	Säässaare küla
49	11176	Kääbas	Viisli küla
50	11177	Kääbas	Viisli küla
51	11178	Kääbas	Viisli küla
52	11179	Kääbas	Viisli küla
53	11180	Kääbas	Viisli küla
54	11181	Kääbas	Viisli küla
55	11182	Kääbas	Viisli küla
56	11183	Kääbas	Viisli küla
57	11184	Kääbas	Viisli küla
58	11185	Kääbas	Viisli küla
59	11186	Kääbas	Viisli küla
60	11187	Kääbas	Viisli küla
61	11188	Kääbas	Viisli küla
62	11189	Kääbas	Viisli küla
63	11190	Kääbas	Viisli küla
64	11191	Kääbas	Viisli küla
65	11192	Kääbas	Viisli küla
66	11193	Kääbas	Viisli küla
67	11194	Kääbas	Viisli küla
68	11195	Kääbas	Viisli küla
69	11196	Kääbas	Viisli küla
70	11197	Kääbas	Viisli küla
71	11198	Kääbas	Viisli küla
72	11199	Kääbas	Viisli küla
73	11200	Kääbas	Viisli küla
74	11201	Kääbas	Viisli küla
75	11202	Kääbas	Viisli küla
76	11203	Kääbas	Viisli küla
77	11204	Kääbas	Viisli küla
78	11205	Kääbas	Viisli küla

Jrk nr	Reg nr	Mälestise nimi	Aadress
79	11206	Kääbas	Viisli küla
80	11207	Kääbas	Viisli küla
81	11208	Kääbas	Viisli küla
82	11209	Kääbas	Viisli küla
83	11210	Kääbas	Viisli küla
84	11211	Kääbas	Viisli küla
85	11212	Kääbas	Viisli küla
86	11213	Kääbas	Viisli küla
87	11214	Kääbas	Viisli küla
88	11215	Kääbas	Viisli küla
89	11216	Kääbas	Viisli küla
90	11217	Kääbas	Viisli küla
91	11218	Kääbas	Viisli küla
92	11219	Kääbas	Viisli küla
93	11220	Kääbas	Viisli küla
94	11221	Kääbas	Viisli küla
95	11222	Kääbas	Viisli küla
96	11223	Kääbas	Viisli küla
97	11224	Kääbas	Viisli küla
98	11225	Kääbas	Viisli küla
99	11226	Kääbas	Viisli küla
100	11227	Kääbas	Viisli küla
101	10957	Kalmistu	Kadaja küla
102	10959	Kääbas	Kadaja küla
103	10960	Kääbas	Kadaja küla
104	10961	Kääbas	Kadaja küla

Tärniga objektidele on kultuuriministri 24.08.2005. a käskkirjaga nr 265 ja 13.07.2006. a käskkirjaga nr 218 (reg. nr 23775) kehtestatud kaitsevöönd 50 m.

Ajaloo-, arheoloogia- ja arhitektuurimälestiste kaitse ehk muinsuskaitse on oluline kultuurilise järjepidevuse ja rahva ajaloomälu säilimise aspektist. Valla eesmärk on igati kaasa aidata ajaloo- ja kultuurimälestiste, kohanimede ning muinsuspärandi säilimisele.

Lähtudes valla soovist arendada turismi, vajavad säilitamist, tähistamist ja senisest läbimõeldumat eksponeerimist kõik valla ajaloo-, arhitektuuri- ja arheoloogiamälestised.

2.12. Ranna ja kalda piiranguvööndi ja ehituskeeluvööndi täpsustamine

Vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 191 18.07.1996.a. „Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja kinnitamine“ tuleb kõigile avalikult kasutatavate veekogude nimekirja kantud veekogudele tagada avalik juurdepääs. Mooste vallas asuvate veekogude nimekiri, nende ranna ja kalda piiranguvööndi, ehituskeeluvööndi,

veekaitsevööndi ja kallasraja ulatus tulenevalt looduskaitseadusest ja veeseadusest on toodud tabelis 3.

Üldplaneeringuga ei muudeta kalda piirangu- ja ehituskeeluvööndi ulatust.

Tabel 3

Mooste vallas asuvad veekogud

Veekogu nimetus	Valgala (km ²), järvedel pindala (ha)	Ehituskeeluvöönd (m)*	Piiranguvöönd (m)	Veekaitsevöönd (m)	Kallasrada (m)	Avalikult kasutatav veekogu
Rasina Arujärv	31,5 ha	50 m	100 m	10 m	4 m	+
Mooste järv	11,1 ha	50 m	100 m	10 m	4 m	+
Kauksi paisjärv	30,8 ha	50 m	100 m	10 m	4 m	+
Lutsu jõgi	226	50 m	100 m	10 m	4 m	+
Viisli soo peakraav	22,8	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Määrastu peakraav	22,6	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Võuküla (Kiisa) peakraav	<10,0	50 m	100 m	1 m	4 m	-
Metsküla peakraav	10,3	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Piirisoos peakraav	19,8	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Kõtajärv	2,4	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Mooste Linnajärv	2,8	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Lahojärv	2,7	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Sikuti järv e Metsküla järv	3,5	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Kauksi Külajärv e. Paklajärv	1,2	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Kanasaare järv	1,4	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Vihatjärv	2,4	50 m	100 m	10 m	4 m	-
Kükajärv ehk Kauksi Linnajärv	0,9	50 m	100 m	10 m	4 m	-

* - järve või jõe kaldal metsamaal ulatub ehituskeeluvöönd ranna või kalda piiranguvööndi piirini.

Avaliku veekogu, nii voolu- kui seisuveekogu, äärde kalda maa-alale planeerimisel tuleb üldjuhul 10% planeeritavasse alasse jäävast kaldajoone pikkusest kavandada avalikuks üldmaaks, millele on juurdepääs avalikult teelt.

Järve ja jõe kaldal metsamaal ulatub ehituskeeluvöönd kalda piiranguvööndi piirini.

Avalikult kasutatavate kaldaalade kavandamine on vajalik kõigi inimeste vee äärde pääsemise tagamiseks – et ei tekiks olukorda, kus kallasrajale pääseb mitme-kilomeetriste vahedega.

2.13. Looduskaitsealad, kaitstavad looduse üksikobjektid, kaitsealused liigid ja kaitsealused püsielukohad

Mooste valla territooriumil asuvad järgmised kaitsealused maa-alad ja looduse üksikobjektid:

- Meelva maastikukaitseala- osaliselt, ligikaudu 162 ha Mooste valla piires;
- Lahojärve hoiuala, 2,7 ha (NATURA 2000 ala);
- Mooste mõisa park koos Mooste järvega, 38,2 ha (piirid vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 107 12. apr 2007a., kaitse-eeskiri uuendatud Vabariigi Valitsuse määrusega nr 64 03. 03. 2006a.);
- Peramaa püsielupaik, 29,4 ha;
- Rasina mõisa park, 4,5 ha (piirid vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 107 12. apr 2007a., kaitse-eeskiri uuendatud Vabariigi Valitsuse määrusega nr 64 03. 03. 2006a.);
- Rasina remmelgas - Eesti kõige jämedam remmelgas. Mõõtmed: Ü= 1050 cm (0,3), H= 23 m. (Eesti põlispuud. 1997 a andmed). Puu hargneb neljaks 1 m kõrguselt 2 põhiharu toetuvad saarele, hargnemiskohas on tüves lõhe. Harud toestatud 2000. a suvel. (Eesti põlispuud 1997 a andmed). Asukoht: Rasinal, koolimajast ja bussipeatusest 100 m edela suunas vana kiriku ees, juurde pääseb Mooste- Rasina teelt. Paigaldatud infostend, pink, tähis (Põlva KKT 2002);
- Tamme talu pärnad Suurmetsa (end. Viira) külas- Mõõtmed: Ü=332 cm, h=26 m (1972); Heas seisus. Ü= 440 cm (1,3), H= 29 m. (Eesti põlispuud. 1997 a andmed). Talu õues, räämas ümbruse tõttu ei eksponeerita. 2 puud on kokku kasvanud, maapinnast kuni ca 60 cm kõrguseni on ühine tüvi.

Mooste valla piires asuvad järgmised kaitstavad püsielupaigad:

- I kategooria kalakotka püsielupaik Kauksi külas (KKM 29.03.07. a määrus nr 26);
- I kategooria väike-konnakotka (*Aquila pomarina*) püsielupaik Kastmekoja külas;
- I kategooria väike-konnakotka (*Aquila pomarina*) püsielupaik Viisli külas;

- I kategooria väike-konnakotka (*Aquila pomarina*) püsielupaik Savimäe külas¹;
- I kategooria kaitsealuse seeneliigi püsielupaik Rasina külas (KKM 17.04.06. a määrus nr 28); leht-kobartorik (*Grifola frondosa*);
- II kategooria laialehise nestiku püsielupaik- Kastmekoja külas (keskkonnaministri 14.09.05. a määrus nr 61);
- II kategooria rohunepp (*Gallinago media*) (2 tükki);
- II kategooria roidputk, austria (*Pleurospermum austriacum*);
- III kategooria sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata*) - Meelva maastikukaitseala;
- III kategooria suur käopõll (*Listera ovata*) - Meelva maastikukaitseala;
- III kategooria vööthuul- sõrmkäpp (*Dactylorhiza fuchsii*) - Meelva maastikukaitseala;
- III kategooria Balti sõrmkäpp (*Dactylorhiza baltica*) - Meelva maastikukaitseala;
- III kategooria Kahkjaspunane sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata*) - Meelva maastikukaitseala;
- III kategooria Siimuniidu must- seenesultani püsielupaik Säassaare külas (KKM 07.06.2007 määrus nr 42);

Püsielupaiga maa-ala kuulub sihtkaitsevööndisse ja kaitsekord iga püsielupaiga korral sätestatakse looduskaitseaduse alusel vastava püsielupaiga kaitse alla võtmise ja kaitse-eeskirja kehtestamise määrusega keskkonnaministri poolt.

Mooste valla piires asuvad majandusmetsas (riigimets) järgmised vääriselupaigad:

- VEP nr 139017;
- VEP nr L00099;
- VEP nr 139012;
- VEP nr 139020;
- VEP nr 139028;
- VEP nr 139027;
- VEP nr 139018;
- VEP nr 139026;
- VEP nr 139025;
- VEP nr 139022;
- VEP nr 139014;

---

¹ Lisatud 26.05.2011

- VEP nr 139013;
- VEP nr 139008.

Mooste valla piires asuvad tabelis 4 esitatud kaitsealused liigid.

Tabel 4

Mooste valla piires olevad kaitsealused liigid

<i>Kaitsekategooria</i>	<i>Nimetus eesti keeles</i>	<i>Nimetus ladina keeles</i>
<i>I</i>	<i>Väike-konnakotkas</i>	<i>Aquila pomarina</i>
<i>II</i>	<i>rohunepp (2tükki)</i>	<i>Gallinago media</i>
<i>II</i>	<i>roidputk, austria</i>	<i>Pleurospermum austriacum</i>
<i>III</i>	<i>sõrmkäpp</i>	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
<i>III</i>	<i>suur käopõll</i>	<i>Listera ovata</i>
<i>III</i>	<i>võõthuul-sõrmkäpp</i>	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>
<i>III</i>	<i>Balti sõrmkäpp</i>	<i>Dactylorhiza baltica</i>
<i>III</i>	<i>Kahkjaspunane sõrmkäpp</i>	<i>Dactylorhiza incarnata</i>

Olemasolevate kaitse alla võetud maa-alade ja üksikobjektide kaitsereežiimi ei täpsustata. Kaitstavate taimeliikide kasvukohtade ulatus täpsustatakse detailplaneeringu, ehitusprojekti jmt. koostamisel.

Laho järve ääres RMK Laho piknikukohale tagada avalik juurdepääs (sh koos juurdepääsuteede hooldamisega), lahendada jäätmekäitlus, paigaldada loodushariduslikud infotahvlid ning üle 50 inimesega ürituste korraldamine kooskõlastada Mooste vallavalitsuse ja Põlvamaa Keskkonnateenistusega. Täiendada Mooste valla avaliku korra eeskirja Laho järve osas nõutavate tingimustega.

2.14. Teede asukoht ning liikluskorralduse üldised põhimõtted

2.14.1. Üldpõhimõtted

Üldplaneeringuga on esitatud olulisemad olemasolevad teed koos kaitsetsoonidega. Nii olemasolevate kui ka võimalike uute hoonete teenindamiseks tuleb vajadusel planeerida uued kogujateed detailplaneeringu/ ehitusprojekti koostamise käigus. Juhul, kui teele on ette nähtud vajadus sulgeda olemasolev mahasõit ning sellest tingituna teha kogujatee, ristumine jalgrattateega vms, tuleb vastava tee projekteerimisel lahendada kõik nimetatud elemendid selliselt, et projektlahendus tagab heal tasemel ühenduse kõikidel katastriüksustel olemasoleva või kavandatud teedevõrgustikuga ning võimaldab edasist detailplaneeringu koostamist. Ärikruntide parklate planeerimisel/ projekteerimisel tuleb need liigendada vastavalt normidele. Suurematele ristmikele ja jalakäijate ülekäigukohtadele tuleb näha ette välisvalgustus.

Uute arendusalade planeerimisel tuleb vältida täiendavate mahasõitude tekitamist tugimaanteele 45 Tartu-Räpina-Värsk ja 62 Kanepi-Leevaku.

Üldplaneeringus on esitatud lisaks sõidukite liiklussuundadele ka võimalikud kergliiklusteede (jalakäijad, jalgratturid) asukohad.

Uute teede ja tänavate planeerimisel ja rajamisel lähtuda teede- ja sideministri määrusest nr. 55 (28.september 1999. a) „Tee projekteerimise normid ja nõuded“ ja Eesti standardist EVS 843:2003 Linnatänavad.

Üldplaneeringu kaartidel on kajastatud Mooste valla territooriumil olevad ühistranspordi peatused ja liinide marsruudid. Et käesoleva üldplaneeringuga planeeritakse uusi elamualasid põhiliselt olemasolevatesse keskustesse ja kuna täiendavalt ei planeerita uusi suuremaid asustusalasid väljaspool olemasolevaid keskusi, ei nähta ette uusi ühistranspordi peatusi ja liine.

2.14.2. Riigimaanteed

2.14.2.1. Riigimaanteed Mooste vallas

Mooste vallas on 74.593 km riigimaanteed. Kõigil riigimaanteedel on Teeseadusest tulenevalt 50 m teekaitsevöönd (mõlemal pool sõiduraja telge või mitme sõiduraja korral mõlemal pool äärmise sõiduraja telge), mille ulatuses võib tee valdaja kitsendada maaomaniku tegevust – hoonete ehitamine, haljastuse rajamine jne. Teeseaduses sätestatud juhtudel tuleb tegevus teel ja tee kaitsevööndis kooskõlastada Kagu Teedevalitsusega. Piki maanteed planeeritavate kommunikatsioonide kavandamise korral arvestada, et kommunikatsioone on lubatud paigaldada teekaitsevööndisse, kuid mitte tee konstruktsioonidesse.

Kõigil riigimaanteedel on sanitaarkaitsevöönd, mille ulatus oleneb liiklussagedusest vastavalt tee projekteerimise normidele ja nõuetele. Riigimaantee sanitaarkaitsevööndis on üldjuhul keelatud elamuehitus, kuna sanitaarkaitsevööndi müratase ületab kehtestatud müra normtaseme ning inimese elamine ja puhkamine selles on tervisele ohtlik; kui detailplaneeringu koostamise käigus läbi viidava analüüsi (müraanalüüs või keskkonnamõju strateegiline hindamine) käigus selgub, et elamute ehitamine sanitaarkaitsevööndisse on võimalik, on ehitamine lubatud. Riigimaantee sanitaarkaitsevööndis on kohati määratud mitu maakasutuse sihtotstarvet – kui detailplaneeringu koostamise käigus läbi viidava analüüsi (müraanalüüs või keskkonnamõju strateegiline hindamine) käigus selgub, et elamumaa maakasutus on antud piirkonnas nõuetele vastavalt võimalik, siis on lubatud seal elamumaa, vastasel korral on lubatud kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa või tootmismaa. Riigimaantee valdaja ei võta endale määrusega kehtestatud müra normtaseme tagamiseks kohustusi.

Riigimaanteeäärset tegevust reguleerib Teeseadus.

2.14.2.2. Tugi- ja kõrvalmaanteed

Tugimaanteed Mooste vallas on 19.514 km, kõrvalmaanteed 54.992 km ja ramp või ühendusteed 0,087 km (vt. tabel 5). Ehitustegevus ja detailplaneeringud teedega piirnevatel aladel tuleb kooskõlastada tee valdajaga.

Kergliiklustee koos valgustusega on 1,1 kilomeetri pikkuses ehitatud Mooste alevikus ja tuleb rajada riigi tugimaantee 45 Tartu-Räpina-Värskä äärde Mooste alevikust kuni Jaanimõisa külani. Kõvakatte rajamisel tuleb see eelisjärjekorras teha asulasiseselt.

Tugimaanteedel 45 Tartu-Räpina-Värskä ja 62 Kanepi-Leevaku on planeeritud 25 m ulatuses äärmise sõiduraja teljest tehniline vöönd, mis on perspektiivseks tee laienduseks, kergliiklustee rajamiseks, kommunikatsioonide paigaldamiseks jne. Tehnilises vööndis kehtivad Teeseaduse teekaitsevööndi kohta esitatud piirangud, võimalik maa võõrandamine tehnilise vööndi ulatuses toimub vastavalt seadusele tee valdaja poolt.

Tabel 5

Tingimused tugi- ja kõrvalmaanteedel

<i>Maantee nimi</i>	<i>Maantee nr</i>	<i>Tee tüüp</i>	<i>Pikkus (km)</i>	<i>Ühistranspordiliin</i>	<i>Teekate</i>
Tartu-Räpina-Värskä	45	tugimaantee	12.235	*	asfaltbetoon, bituumenstabil. kate
Kanepi- Leevaku	62	tugimaantee	7,279	*	mustkate, bituumenstabil.kate
Mooste	1812	ramp või ühendustee	0.087	*	mustkate, bituumenstabil.kate
Mooste- Kauksi	18150	kõrvalmaantee	1.200	*	kruusakate
Mooste- Kauksi	18150	kõrvalmaantee	3.721	*	kruusakate
Miiaste-Kanasaare	18157	kõrvalmaantee	2.554	*	kruusakate
Himmaste-Rasina	18162	kõrvalmaantee	6.225	*	mustkate, bituumenstabil.kate
Himmaste-Rasina	18162	kõrvalmaantee	7.041	*	mustkate
Himmaste-Rasina	18162	kõrvalmaantee	0.041	*	bituumenmakadam
Ahja- Rasina	18184	kõrvalmaantee	8.773	*	kruusatee
Ahja- Rasina	18184	kõrvalmaantee	0.079	*	bituumenmakadam
Räpina- Rasina	18186	kõrvalmaantee	3.564	*	kruusakate
Kauksi- Terepi	18201	kõrvalmaantee	12.520	*	kruusakate
Kirmsi-Kanasaare	18218	kõrvalmaantee	0.385	*	kruusakate

Maantee nimi	Maantee nr	Tee tüüp	Pikkus (km)	Ühistranspordiliin	Teekate
Hammaste-Rasina	22280	kõrvalmaantee	6.575	*	bituumenmakadam
Rasina- Meeksi	22290	kõrvalmaantee	0.100	*	bituumenmakadam
Rasina- Meeksi	22290	kõrvalmaantee	2.223	*	kergasfaltbetoon

2.14.3. Kohalikud teed ja tänavad

Kohalikke teid on Mooste vallas 109,977 km (vt. tabel 6). Kõik kohalikud teed ja tänavad peavad olema avalikult kasutatavad. Kohalike maanteede kaitsevööndi laiuks kehtestatakse planeeringuga 20 m tee servast. Tänavade kaitsevööndi laius on kuni 10 m ja määratakse detailplaneeringuga, üldplaneeringuga ei planeerita tänavade kaitsevööndit laiendada. Detailplaneeringu koostamise või hajaasustuses krundi jagamise tingimuseks on, et planeeritaval alal tuleb ette näha tee/tänavade krundimine transpordimaaks, mille kohta sõlmitakse vajadusel omavalitsusega tee avaliku kasutamise leping või võõrandatakse tee omavalitsusele. Teega piirneva krundi planeerimisel tuleb sellesse haarata ka tee, et oleks tagatud planeeringuga vajaliku transpordimaa eraldamine. Tee/tänavade aluse maaala määramisel tuleb arvestada, et ka tehnovõrgud peavad mahtuma tee/ tänavade maaalale, soovitatavalt mitte sõidutee alla. Detailplaneeringu või projekteerimise käigus tuleb määrata täpne tee-/ tänavamaa laius, arvestades kehtivaid norme ja standardeid.

Jalgrattaliikluse arendamiseks ja jalakäijate liikumistingimuste parandamiseks tuleb võimalusel luua valla asustatud punktide vahel jalgrattateed.

Elamualadel tuleb jalgteede vajadus täpsustada detailplaneeringus. Elamualal tuleb detailplaneeringus ja projekteerimisel rakendada liikluse rahustamise põhimõtteid (sirge lõigu pikkus ei ületa 40-80 m, sõidutee laius 3-5 m, looklevad tänavad, kitsendused tänaval jms). Detailplaneeringut koostades või hajaasustuses krundi jagades tuleb tagada juurdepääs ka naaberkrundile.

Tabel 6

Mooste valla kohalikud teed

Tee number	Nimetus	Pikkus (km)
4730001	Rae tee I	1,317
4730002	Rae tee II	0,530
4730003	Rae tee III	0,489
4730004	Laane kooli tee	3,098
4730005	Laane - Kastmeoja	1,841
4730006	Peikri tee	1,082
4730007	Kastmeoja ring	0,394
4730008	Siloaugu tee	1,230

Tee number	Nimetus	Pikkus (km)
4730009	Rabandiku tee	2,324
4730010	Matsisaare tee	4,253
4730011	Terepi tee	0,908
4730012	Üleküla tee	2,085
4730013	Rasina asundus	2,834
4730014	Dotsendi tee	0,521
4730015	Lili tee	0,536
4730016	Karjääri tee	0,474
4730017	Viislimetsa tee	2,919
4730018	Variku tee	2,102
4730019	Aarniku tee	0,531
4730020	Viislijärve tee	2,628
4730021	Ökotee	0,591
4730022	Jaasi tee	0,341
4730023	Viisliisoo tee	0,578
4730024	Vidriku tee	1,334
4730025	Roio tee	0,368
4730026	Moloki tee	0,837
4730027	Koori tee	1,504
4730028	Viislimäe tee	2,333
4730029	Metsavahi tee	0,504
4730030	Koosapoja tee	0,555
4730031	Vardja tee	0,841
4730032	Linnajärve tee	0,922
4730033	Kotise tee	0,815
4730034	Järveotsa tee	1,232
4730035	Suurfarmi tagune tee	4,068
4730036	Eedi tee	0,405
4730037	Mõisatagune tee	0,545
4730038	Mõisahoovi tee	0,271
4730039	Kaupluse tee	0,269
4730040	E tänav	0,668
4730041	Säässaare tee	0,613
4730042	Aleviku tee	0,183
4730043	Klubi tee	0,215
4730044	Arusoo tee	0,260
4730045	Ellaküla tee	0,472
4730046	Ülejärve tee	0,712
4730047	Pargi tagune tee	0,274
4730048	Terepi põik	0,430
4730049	Lode tee	1,863
4730050	Jaanimõisa kooli tee	0,790
4730051	Jaanimõisa tagune tee	1,000
4730052	Saekaatri tee	0,949

Mooste valla üldplaneering 2008

Tee number	Nimetus	Pikkus (km)
4730053	Määrastu tee	1,761
4730054	Viira ring	1,852
4730055	Tagasaare tee	1,011
4730056	Lättemäe tee	1,146
4730057	Suuremetsa põik	0,512
4730058	Mättämäe tee	0,653
4730059	Suuremetsa lauda tee	0,971
4730060	Suuremetsa tagune tee	1,348
4730061	Sillukõsõ tee	1,254
4730062	Kaaru tee I	0,929
4730063	Kaaru tee II	0,705
4730064	Kaaru silla tee	0,897
4730065	Linnunasuu tee	3,780
4730066	Vahesuu tee	0,894
4730067	Vahesuu põik	0,654
4730068	Kiviküla tee	0,340
4730069	Paisjärve tagune tee	0,323
4730070	Liinamäe tee	2,237
4730071	Töökoja tee	0,789
4730072	Bussijaama tee	0,115
4730073	Kauksi küla tee	0,477
4730074	Kauksi mäe tee	0,265
4730075	Kauksi alajaama tee	0,291
4730076	Kooli tee	0,795
4730077	Kooli põik	0,254
4730078	Metsavahi tee	1,655
4730079	Labasaare tee	2,600
4730080	Sigala tee	0,774
4730081	Tsipa tee	0,604
4730082	Kanassaare tee	1,458
4730083	Kanassaare põik	0,685
4730084	Kanassaare tagune tee	2,504
4730085	Uku tee	1,199
4730086	Kõrgemäe tee	1,400
4730087	Labassaare põik	1,000
4730088	Määrastu tee	0,930
4730089	Kasemetsa tee	1,019
4730090	Kuugõmäe tee	0,452
4730091	Vallametsa tee	0,801
4730092	Kaarupunn tee	1,622
4730093	Palvemaja tee	1,936
4730094	Tornimäe tee	0,455
4730095	Oinuse mäe tee	0,725
4730096	Surnuaia tee	0,285

Tee number	Nimetus	Pikkus (km)
4730097	Antsu küla tee	0,519
4730098	Koosapoja tee	0,537
4730099	Kiiaku tee	0,666
4730100	Köllatorni tee	0,061
4730101	Ella tee	0,462
4730102	Harri põik	0,183
4730103	Tillmani tee	0,434
4730104	Palmipuu tee	0,675
4730105	Ivandi tee	1,317
Kokku		109,977

2.14.4. Erateed

Erateid on Mooste vallas umbes 44 km (vt. tabel 7). Erateed teenindavad üksikmajapidamisi. Kavandatavad erateed peavad olema ehitatud nõuetele vastavalt. Uute kruntide moodustamisel võib kavandada eratee kuni kolme krundi teenindamiseks, rohkem kui kolme krundi teenindamiseks peab moodustama avalikult kasutatava tee. Hajaasustatud aladel maa-ala jagamisel kruntideks elamuehituse eesmärgil ning detailplaneeringu kohustusega alal tuleb moodustada eraldi transpordimaa krunt.

Üldplaneeringuga tagatakse avalikud juurdepääsud kallasrajale. Eratee omanikuga sõlmitakse leping eratee avalikuks kasutuseks määramise kohta vastavalt teeseadusele.

Tabel 7

Mooste valla erateed

Tee number	Nimetus	Alguskm	Lõppkm	Pikkus km
4730002	Rae tee II	0,485	0,530	0,045
4730003	Rae tee III	0	0,489	0,489
4730004	Laane kooli tee	1,601	1,800	0,199
-,-	-,-	2,897	3,098	0,201
4730005	Laane - Kastmeoja	0,609	1,318	0,709
4730007	Kastmeoja ring	0,075	0,234	0,159
4730008	Siloaugu tee	0	0,330	0,330
4730009	Rabandiku tee	1,205	1,434	0,229
4730010	Matsisaare tee	0	0,345	0,345
-,-	-,-	1,120	2,327	1,207
-,-	-,-	2,996	3,960	0,964
4730011	Terepi tee	0,836	0,908	0,072
4730012	Üleküla tee	1,670	1,815	0,145
-,-	-,-	1,984	2,085	0,101
4730014	Dotsendi tee	0	0,521	0,521

Tee number	Nimetus	Alguskm	Lõppkm	Pikkus km
4730015	Lili tee	0	0,536	0,536
4730016	Karjääri tee	0	0,339	0,339
4730017	Viislimetsa tee	0	0,069	0,069
4730018	Variku tee	0,336	0,364	0,028
-,-	-,-	0,562	0,752	0,190
4730019	Aarniku tee	0,472	0,531	0,059
4730021	Ökotee	0	0,591	0,591
4730022	Jaasi tee	0	0,325	0,325
4730023	Viisliisoo tee	0	0,453	0,453
4730025	Roio tee	0	0,368	0,368
4730026	Moloki tee	0,114	0,489	0,375
4730027	Koori tee	0	0,588	0,588
4730028	Viislimäe tee	0	0,596	0,596
4730033	Kotise tee	0,104	0,815	0,711
4730034	Järveotsa tee	1,118	1,232	0,114
4730035	Suurfarmi tagune tee	0,717	0,860	0,143
-,-	-,-	1,164	1,264	0,100
-,-	-,-	1,363	1,525	0,162
-,-	-,-	3,134	3,500	0,366
4730036	Eedi tee	0	0,405	0,405
4730037	Mõisatagune tee	0	0,019	0,019
4730041	Säässaare tee	0,353	0,613	0,260
4730042	Aleviku tee	0	0,183	0,183
4730043	Klubi tee	0	0,215	0,215
4730044	Arusoo tee	0	0,177	0,177
4730046	Ülejärve tee	0	0,150	0,150
4730048	Terepi põik	0	0,054	0,054
-,-	-,-	0,278	0,430	0,152
4730049	Lode tee	0,350	0,557	0,207
-,-	-,-	1,144	1,863	0,719
4730053	Määrastu tee	0,042	0,389	0,347
-,-	-,-	1,192	1,495	0,303
-,-	-,-	1,738	1,761	0,023
4730054	Viira ring	1,196	1,852	0,656
4730055	Tagasaare tee	0	1,011	1,011
4730056	Lättemäe tee	0	1,146	1,146
4730058	Mättämäe tee	0	0,232	0,232
-,-	-,-	0,286	0,653	0,367
4730060	Suuremetsa tagune tee	1,181	1,348	0,167
4730061	Sillukõsõ tee	0,806	1,254	0,448
4730062	Kaaru tee I	0	0,929	0,929
4730063	Kaaru tee II	0,487	0,705	0,218
4730064	Kaaru silla tee	0	0,551	0,551
4730065	Linnunasuu tee	1,315	2,120	0,805

Tee number	Nimetus	Alguskm	Lõppkm	Pikkus km
-,-	-,-	3,412	3,780	0,368
4730066	Vahesuu tee	0,622	0,894	0,272
4730067	Vahesuu põik	0	0,654	0,654
4730070	Liinamäe tee	1,813	2,237	0,424
4730071	Töökoja tee	0,486	0,789	0,303
4730072	Bussijaama tee	0	0,075	0,075
4730076	Kooli tee	0	0,278	0,278
4730077	Kooli põik	0	0,254	0,254
4730078	Metsavahi tee	0,695	0,782	0,087
-,-	-,-	0,830	1,350	0,520
4730079	Labasaare tee	0	1,931	1,931
4730079	Labasaare tee	2,143	2,600	0,457
4730080	Sigala tee	0,574	0,774	0,200
4730081	Tsipa tee	0	0,604	0,604
4730082	Kanassaare tee	0,991	1,275	0,284
4730083	Kanassaare põik	0	0,685	0,685
4730084	Kanassaare tagune tee	0	2,123	2,123
4730085	Uku tee	0,459	1,199	0,740
4730086	Kõrgemäe tee	0	0,982	0,982
-,-	-,-	1,256	1,400	0,144
4730087	Labassaare põik	0	0,586	0,586
-,-	-,-	0,865	0,965	0,100
4730088	Määrastu tee	0	0,930	0,930
4730089	Kasemetsa tee	0	1,019	1,019
4730090	Kuugõmäe tee	0	0,089	0,089
-,-	-,-	0,145	0,452	0,307
4730091	Vallametsa tee	0	0,801	0,801
4730092	Kaarupunn tee	0	1,622	1,622
4730093	Palvemaja tee	0	0,645	0,645
-,-	-,-	1,462	1,936	0,474
4730094	Tornimäe tee	0	0,455	0,455
4730095	Oinuse mäe tee	0	0,725	0,725
4730096	Surnuaia tee	0	0,285	0,285
4730097	Antsu küla tee	0	0,519	0,519
4730098	Koosapoja tee	0	0,148	0,148
-,-	-,-	0,195	0,537	0,342
4730099	Kiiaku tee	0	0,666	0,666
4730100	Kõllatorni tee	0	0,061	0,061
4730101	Ella tee	0,159	0,448	0,289
4730102	Harri põik	0	0,065	0,065
-,-	-,-	0,088	0,183	0,095
4730103	Tillmani tee	0,047	0,434	0,387
4730104	Palmipuu tee	0	0,675	0,675
4730105	Ivandi tee	0,369	1,020	0,651

Tee number	Nimetus	Alguskm	Lõppkm	Pikkus km
-,-	-,-	1,207	1,252	0,045
KOKKU				43,939

2.14.5. Metsateed

Metsateid on Mooste vallas 3,802 km (vt. tabel 8). Metsatee on Teeseaduse tähenduses riigi omandisse jäetud maal paiknev valdavalt riigimetsa majandamiseks kasutatav tee. Metsateed võib kasutada igäüks juhul, kui riigimetsa majandamist korraldab isik või riigiasutus ei ole metsateed või selle osa sulgenud või metsateel liiklust piiranud.

Tabel 8

Mooste valla metsateed

Tee number	Nimetus	Alguskm	Lõppkm	Pikkus km
4730008	Siloaugu tee	1,216	1,230	0,014
4730009	Rabandiku tee	2,316	2,324	0,008
4730017	Viislimetsa tee	0,136	2,303	2,167
4730022	Jaasi tee	0,325	0,341	0,016
4730035	Suurfarmi tagune tee	1,525	1,876	0,351
4730070	Liinamäe tee	1,106	1,590	0,484
4730078	Metsavahi tee	0,241	0,695	0,454
4730078	Metsavahi tee	1,347	1,655	0,308
KOKKU				3,802

2.15. Eraõigusliku isiku maal asuva tee avalikult kasutatavaks teeks määramine

Mooste vallas vajalik avalikult kasutatavate kohalike teede võrk on määratletud Mooste valla kohalike teede nimekirjaga, kus käesoleval hetkel on 105 teed kogupikkusega 109, 977 km. Nimekiri on kinnitatud Mooste Vallavolikogu 22. septembri 2005.a otsusega nr 36 ja täiendatud ühe tee võrra vallavolikogu 18. oktoobri 2006.a. otsusega nr 43.

Kuna teede avalikku kasutust on õigusaktid erinevatel aegadel käsitletud erinevalt, on maareformi käigus oma olemuselt avalikult kasutatavaid teid mõõdetud eramaade sisse ning on praegu kehtiva teeseaduse mõistes muutunud erateedeks. Mooste vallas on selliseid teid umbes 44 km ja need teed on vaja määrata avalikult kasutatavaks. Võimaluse seda teha annab Teeseaduse § 4 lõige 3: "Tee omaniku nõusolekul ja tingimustel ning valla- või linnavalitsuse ja eratee omaniku vahel sõlmitud lepingu alusel määrab eratee avalikuks kasutamiseks ning nimetab teehoiu korraldamise eest vastutava isiku valla- või linnavolikogu kohaliku omavalitsuse huvidest lähtudes.

Lepingus nähakse ette eratee kasutamise kord ja tähistus, hüvitis eratee omanikule ning teehoiukulude kandjad". Mooste vallavalitsus on sõlminud/sõlmib erateede avaliku kasutamise lepingud. Üldplaneeringu kaardile on kantud kohalikud teed vastavalt Mooste valla kohalike teede nimekirjale.

Edaspidi detailplaneeringu koostamisel või hajaasustuses krundi jagamise käigus seatakse tingimuseks, et planeeritaval alal tuleb ette näha tee kruntimine transpordimaaks, mille kohta sõlmitakse vajadusel omavalitsusega tee avaliku kasutamise leping või võõrandatakse tee omavalitsusele. Samamoodi nähakse ette avalikes huvides põhjendatud vajadusel jalgteed, kus on keelatud auto- ja muu mootortranspordi liiklus, avalikuks kasutamiseks määramine. Põhjendatud vajaduseks võib antud kontekstis olla juurdepääsu tagamine avaliku veekogu kallasrajale, avalike looduse õppe-, matka-, suusa-, jalgrattaradade rajamine ja kasutamine.

2.16. Põhiliste tehnoorkude ja tehnorajatiste asukoht

2.16.1. Üldosa

Üldplaneeringuga on kavandatud peamiste tehnoorkude asukohad ning nendega varustamise üldpõhimõtted. Detailplaneeringu kohustusega maa-aladel tuleb kõik tehnoorkud ehitada maa-aluste tehnoorkudena. Tehnoorkud tuleb üldjuhul planeerida avaliku tee/tänava maa-alale. Detailplaneeringut koostades tuleb tagada ka tehnoorkude võimaldamine naaberkrundile, luua võimalus naaberala planeeritavate tehnoorkude ühendamiseks planeerimisel oleva ala tehnoorkudega. Kui kavandatakse tupiktänav(ad), siis tuleb luua üldplaneeringus detailplaneeringu kohustusega alaks planeeritud naaberalaga jalgteehenduse kaudu ka tehnoorkuühendus. Erinevad võrguvaldajad peavad täpsustama tehnilisi üksikasju detailplaneerimise ja projekteerimise käigus toimuva koostöö raames.

2.16.2. Elektrivõrk

Kesk- ja madalpinge elektrivõrke vallas haldab Eesti Energia Jaotusvõrgu Kagu- Eesti piirkond, kõrgepingeliinid (Tartu- Pihkva 330 kW ja 110kW koos Rasina alajaamaga) kuuluvad OÜ- le Põhivõrk. Põhiliinide osas ei ole muudatusi lähitulevikus ette näha, samuti ei kavandata rajada uusi alajaamu. Olemasolevad põhiliinid jäävad samadele trassidele ja rekonstrueerimine toimub vastavalt Eesti Energia arengukavale ja liinide tehnilisele seisukorrale. Täiendavate liinide väljaehitamine toimub projektipõhiselt seoses liitumissooviga.

Üldplaneeringus on esitatud olemasolevad elektrialajaamad ja kõrgepinge- ning kesk- ja madalpinge õhu- ja kaabelliinid. Uute elektrivõimsustega ehitusalade planeerimisel

tuleb uute võimalike keskpingeliinide trassid ja alajaamade asukohad täpsustada detailplaneeringu ja/või projektiga ning kooskõlastada Jaotusvõrgu Kagu-Eesti võrguehituse sektoriga.

Võrguettevõtja peab oma arengukavas arvestama uute kavandatavate elu- ja tööstusrajoonide asukohtadega.

2.16.3. Veevõrk

Mooste valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniettevõtja piirkond määratakse ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kavaga (Mooste valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava 2006- 2018). Üldplaneeringuga on esitatud peamised veetorustike asukohad ning puurkaevud vallas. Üldplaneeringu kaardile on kantud kõik teadaolevad puurkaevud.

Ühisveevärki ühendatavate hoonetega alad vastavalt ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukavale on:

- Mooste alevik- suurte kortermajade elanikud (375 inimest), asutused, 120 õpilasega Mooste Põhikool, Mooste Lasteaed, kokku ~ 550 inimest. Tarbitava vee kogus on ~ 14 400 m³ aastas;
- Kauksi küla – suurte kortermajade elanikke (130 inimest), ühepereelamud, kokku ~ 170 inimest. Tarbitava vee kogus ~6000 m³ aastas;
- Rasina küla – elanikud, asutused. Tarbitav vee kogus ~600 m³ aastas;
- Jaanimõisa küla - kolm korterelamut (elanikke ~ 40), tarbitav vee kogus ~1500 m³ aastas.

Ühisveevärgiga ühendamata elanikkond tarbib vett lokaalsetest salvkaevudest ja juhib reovee kogumis- või imbkaevudesse.

Mooste vallas on registreeritud OÜ Eesti Geoloogiakeskuse andmebaasi järgi 20 puurkaevu (vt. tabel 9).

Tabel 9

Registreeritud puurkaevud

Jrk nr	Asukoht	puurkaevu passi nr	rajamise aasta	sügavus (m)	veekiht	valdaja
1	Kauksi küla	6225	1990	150	D ₂	
2	Suuremetsa farm	1732	1966	50	D ₂	Oü Mooste Olme
3	Kanasaare sigala	2119	1968	70	D ₂	Oü Mooste Olme
4	Kauksi Põhikool	2120	1968	56	D ₂	Mooste vald
5	Kauksi farm	2223	1968	110	D ₂	Oü Mooste Olme
6	Mooste alevik	2496	1969	120	D ₂	Oü Mooste Olme

Jrk nr	Asukoht	puurkaevu passi nr	rajamise aasta	sügavus (m)	veekiht	valdaja
7	Jaanimõisa farm	3639	1973	115	D ₂	Oü Mooste Olme
8	Mooste farm	4574	1978	120	D ₂	Oü Mooste Olme
9	Mooste al., Ella-elamud Mooste järve ääres	4820	1980	80	D ₂	Oü Mooste Olme
10	Jaanimõisa elamud	5798	1987	120	D ₂	Oü Mooste Olme
11	Rasina farm	A-268-B	1964	75	D ₂	Oü Mooste Olme
12	Rasina sigalad	A-309-B	1964	60	D ₂	Oü Mooste Olme
13	Rasina elamud	6188	1990	72	D ₂	Oü Mooste Olme
14	Kastmekoja farm	1800	1967	70	D ₂	Oü Mooste Olme
15	Laane farm	A-143-B	1961	60,3	D ₂	Oü Mooste Olme
16	Laane elamud	A-291-B	1964	40	D ₂	Oü Mooste Olme
17	Viisli farm	3014	1971	75	D ₂	Oü Mooste Olme
18	Viisli farm	3030	1971	70	D ₂	Oü Mooste Olme
19	Kauksi küla	A-205-B	1963	70	D ₂	Trumsi- Pallo OÜ
20	Savimäe küla Vahe talu	I-21	1998	70	D ₂	H.Peterson

Valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava peab täpsustama või vajadusel muutma üldplaneeringus esitatut.

2.16.4. Tuletõrjevõtt

Üldplaneeringus on esitatud Mooste vallas olevad tuletõrje veevõtukohad.

Lõuna-Eesti Päästkeskuse Põlvamaa päästeosakonna andmetel on kasutusel tuletõrje veevõtukohtadena Lutsu jõel:

- Jõõlaanõ küla sild;
- Terepi küla sild;
- Rasina sild;
- Viisli küla sild;
- Kadaja küla sild;
- Kauksi küla sild;
- Kaaru küla sild;
- Jaanimõisa küla sild.

Kinnine veevõtukoht on Kauksi bensiinjaama platsil muru peal.

Mooste alevikus, Kauksi, Rasina ja Jaanimõisa külades tuleb puurkaevude lähedusse paigaldada tuletõrjeveevõtuks hüdrandid. Lisaks rajada Lutsu jõe äärde Rasinal valla maale silla lähedale ja Kauksis bussijaama tagusele alale tuletõrjeveevõtu koht.

2.16.5. Reoveekanaliseerimisvõrk, puhastid

Reovee kogumisaladeks on:

- Mooste alevik ja sellega piirnev kompaktsed hoonestusega ala;
- Kauksi küla keskus ja tootmishoonete maa-ala;
- Jaanimõisa küla kolme korterelamu maa-ala;
- Rasina küla ühepereelamute ala (Ants-tüüpi majade ala).

Detailplaneeringuga tuleb määrata täpne reoveekanaliseerimise lahendus arvestades maastikulisi ja ehituslikke tingimusi.

Valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava peab täpsustama või vajadusel muutma üldplaneeringus esitatut.

Mooste vallas olemasolevad reoveepuhastid on esitatud tabelis 10.

Tabel 10

Olemasolevad reoveepuhastid

Asukoht	Tüüp	Tehniline seisukord	Suubla
Mooste alevik	2 x BIO 50, biotiigid (3 x 1000 m ²)	Üks puhasti BIO 50 töötab; vajab rekonstrueerimist	Viisli soo peakraav
Kauksi	biotiigid	rahuldav	Lutsu jõgi
Jaanimõisa	setiti, biotiigid	rahuldav	Lutsu jõgi
Rasina	biotiik	rahuldav	Lutsu jõgi

2.16.6. Drenaaži- ja sademeveekanaliseerimine

Drenaaži abil vee ärajuhtimissüsteemid on maaparandusega seotud põldudel. Sademevesi tuleb kogu valla ulatuses juhtida läbi kraavide veekogudesse ja/või lahtisesse maaparandussüsteemi. Elamute ja teenindusasutuste territooriumil tekkiv sademevesi hajutatakse haljasaladele. Sademevett ei tohi üldjuhul juhtida reoveekanaliseerimisele.

2.16.7. Kaugküttevõrk

Mooste vallavolikogu määrusega nr 19 15. november 2006. a on kehtestatud Mooste kaugküttepiirkonnaks Mooste aleviku territooriumi osa, mille piirid on toodud planeeringu tehno võrkude kaardil.

Kaugküttepiirkonnas on võrguga liitumine kohustuslik kõigile kaugküttepiirkonnas asuvatele isikutele, kelle omandis või valduses on tarbijapaigaldis ehitatava või rekonstrueeritava ehitise soojusega varustamiseks.

2.16.8. Maaparandusvõrk

Maaparandusega aladel tuleb tagada detailplaneerimise ja maakorraldusliku töö käigus olemasoleva maaparandussüsteemi toimimine. Kui soovitakse ehitada olemasolevate kollektor- ja magistraalorustike või -kraavide kohale, tuleb tagada alternatiivse lahendusega maaparandussüsteemi toimimine. Kui seoses maaparandussüsteemi ümberehitamisega on tarvis muuta ka naabermaaüksustel olevat maaparandussüsteemi, siis tuleb vastav tegevus kooskõlastada naabermaaüksuste valdajatega ja Põlva Maaparandusbürooga.

2.16.9. Gaasivõrk

Valla haldusterritooriumi läbib D kategooria Ø 530 gaasi magistraalorustik, millele on kehtestatud kaitsevöönd 10 m torust ja tulenevalt EVS 884:2005 tuleb planeeritavatele ehitistele ette näha ohutuskuja gaasitorustikust 32 m.

Kauksi regulaatorjaam ei ole kasutusel ja selle taaskasutusse võtmine nõuab jaama moderniseerimist. Gaasivõrguga planeeritav liitumine on võimalik AS Eesti Gaasiga läbirääkimistel ja võrguga liitumise tingimustel.

2.17. Üldised riigikaitsealised vajadused

~~Planeeritav riigikaitsemaa on seni Kaitseliidu Põlva Maleva laskeharjutuste alana kasutusel olev ja Säassaare külas asuv Mooste ehk Hullumäe pinnasekarjääri ala (katastritunnus 47301:002:1050). Et alternatiivsed, kaitseväge kriteeriumitele vastavad lahtised ning sõjaväerelvadest laskmisi võimaldavad laskmispaigad Põlvamaal puuduvad, on planeeritud ala kasutamine Kaitseliidu Põlva Maleva laskeväljaõppe raames tiirulaskmiste paigana. Alale tuleb teostada detailplaneering ja välja ehitada kaasaja normidele vastav lahtine lasketiir. 13.10.2017. a Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu kehtestamisega on tühistatud eespool näidatud tekst.~~

~~Täiendavaid riigikaitsealised vajadustega maa-alasid ei reserveerita.~~

2.18. Muud seadustest ja teistest õigusaktidest tulenevad maakasutus- ja ehitustingimused

Arvestades Hädaolukorraks valmisoleku seaduses kehtestatud nõudeid ja Põlva maakonna hädaolukordade riskianalüüsist lähtuvalt täiendavaid maakasutus- ja ehitustingimusi ei kavandata.

2.19. Maakonnaplaneeringu muutmine

Maakonnaplaneeringus on määratud Mooste valla tiheasustusega alaks Mooste alevik. Kuna tiheasustusalasid üldplaneeringuga juurde ei planeerita, siis vastavat osa maakonnaplaneeringus muuta ei tule. Põlva maakonnaplaneeringu teemaplaneeringuga "Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" planeeritud maakondliku ja riikliku tasandi rohelise võrgustiku piire on üldplaneeringu koostamise käigus täpsustatud lähtudes maakasutusest ja loomade liikumisest ning nendega juhtunud liiklusõnnetuste statistikast.

2.20. Üldplaneeringu rakendumine

Detailplaneeringu koostamise või hajaasustuses krundi jagamise käigus tuleb kõik teed/tänavad planeerida avalike teedena/tänavatena, sh ka olemasolevad eraomandis olevad teed ja ette näha tee/tänaava kruntimine transpordimaaks. Detailplaneeringu kehtestamise või hajaasustuses krundi jagamise tingimuseks on, et detail- või üldplaneeringuga planeeritud avaliku tee/tänavamaa krunt võõrandatakse üldjuhul vallale või sõlmitakse omavalitsusega tee avaliku kasutamise leping.

Üldplaneeringus esitatud objekte ei saa üks-ühele üle võtta – planeeringu mõõtkavast tulenevalt võivad nii joon- kui punktobjektide asukohad olla ebatäpsed. Detailplaneeringuga/projektiga tuleb täpsustada objekti asukohta. Samuti tuleb detailplaneeringuga täpsustada teede ja tehnovõrkude asukohti arvestades samas naabermaa-aladega.

2.21. Jätkuprojektid

Valla järjekindlaks arenguks tuleb läbi viia:

- vastavalt õigusaktidele toimingud olemasolevate eraomandis olevate teede avalikuks kasutamiseks määramiseks;
- puhke- ja rekreatsioonialade teemaplaneering;
- Arniku seene- ja marjametsa väärtusliku maastiku hoolduskava koostamine;
- Kiidjärve- Kärša väärtusliku maastiku hoolduskava koostamine koostöös naaberomavalitsustega;
- teemaplaneering miljööväärtuslike alade väljaselgitamiseks ja kasutustingimuste määramiseks;
- vallas asuvate loodusobjektide inventeerimine;
- ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava uuendamine;

- tuletõrje veevõtukohtade korrastamine.

Mooste valla üldplaneering 2008

3. Kaardid